

ÜSAVAT

Xəbər
Hökməlidə xüsusi
əməliyyat: kənd
mollası da
saxlanıldı
yazısı sah.12-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 27-28 sentyabr 2014-cü il Şənbə № 241 (5950) Qiyməti 40 qəpik

Gündəm

Anar Məmmədovun iddiası niyə geri qaytarıldı?

Rauf Arifoğlu oliqarxla məhkəməni uddu; nazir oğlunun və onun vəkilinin hüquqi savadsızlığı ifşa edildi

yazısı sah.3-də

Jirinovski Azərbaycanla bağlı dediklərini Bakıda geri götürdü

yazısı sah.8-də

Hüquq müdafiəcisi məhkəmə zalından azadlığa buraxıldı

yazısı sah.2-də

Media "hərbi sərr" məsələsində qanuna tabe olacaq

yazısı sah.11-də

Şəhid qəbirlərini təhqir etmiş şəxsin işi prokurorluqda araştırılır

yazısı sah.13-də

Çap mediası deyilənləri nəzərə alır, elektron media isə yox...

yazısı sah.11-də

Dünyanın ən sərsəm, ən bahalı, ən maraqlı boşanmaları..

yazısı sah.15-də

İlham Mirzəyev pasiyentlərdən "təsəlli haqqı" alırmış

yazısı sah.13-də

Ehsan qadağaları paytaxtda niyə işləmir?

yazısı sah.12-də

Hamilə müğənni Bakıda dəhşətli qəzada öldü

yazısı sah.14-də

ABU-nun dekanına 10 il həbs cəzası verildi

yazısı sah.2-də

Bazarlarda qiymət artımı və qılıqlı davam edir

yazısı sah.14-də

Bu gün Müsavat Partiyasının qurultayıdır

KRİTİK GÜNDƏ BÖYÜK ANLAŞMA - YENİ DÜSTUR TAPILDI

Qurultay İsa Qəmbərin yeni statusunu müəyyən edəcək; 4 ildən bəri yaşanan həyəcan sona yetir; tədbirdə qonaqlar iştirak etməyəcək; Gülağa Aslanlı: "Bütün bunlar hakimiyyətin bizə yaratdığı şəraitin nəticəsidir"

yazısı sah.4-də

Seyxin ehsan mührəribəsi - sebəb nədir?

QMİ sədri bir qayda olaraq din sahəsində ona qarşı çıxanların cəzalandırılmasına nail olur

yazısı sah.12-də

Səməd Seyidov həbsxanada Tofiq Yaqubludan nə xahiş edib?

yazısı sah.3-də

Cəmil Ünaldan Müsavat və Azərbaycan haqda ilginc açıqlamalar

yazısı sah.6-də

Isa Qəmbər: "Bu 21 ildə mən hakimiyyəti, o da məni dəyişməyə çalışdı, heç birimiz qələbə çala bilmədik"

yazısı sah.5-də

ABU-nun dekanına 10 il həbs cəzası verildi

Bakı Ağın Cinayətlər Məhkəməsində Azərbaycan Beynəlxalq Universitetinin 2002-2010-cu illərdə dekan olmuş Rabil Amanovun cinayət işinin baxışı yekunlaşdırıldı. Lent.az-in "qafqazinfo" ya istinadən verdiyi xəbər görə, Rabil Amanov ABU-nun maliyyə-kredit fakültəsinin dekanı, eyni zamanda digər təhsil müəssisələrinəndə tələbələrin köçürülmə komissiyasının sədri vəzifəsində işləyib.

Həmin ərefədə o, universitetin rektoru və digər məsul şəxslərlə elbir olub, sonuncunun təşkilatçılığı ilə TQDK-nin xətti ilə imtahan verərək ali məktəblərə qəbul oluna bilməyən abituriyentlərin valideynlərindən külli miqdarda rüşvet alıb.

Bunun müqabilində həmin şəxslərin Dağıstan Respublikasının Mahaçqala şəhərində yerləşən Maliyyə və Hüquq İnstitutunda, Dərbənd şəhər S.Stalski adına Açıq Sosial Universitetində və Dərbənd Humanitar İnstitutunda təhsil almaları haqda arayışlar hazırlanıblar. Sonra Azərbaycan Təhsil Nazirliyinin razılığı olmadan həmin şəxslərin 2-ci kursdan ABU-ya köçürülmələrinin müvafiq emrlərini şəxslər imzalayıb.

Bundan əlavə, TQDK və universitetin keçirdiyi test imtahanlarının nəticələrinə əsasən qəbul olunmuş tələbələrdən ümumilikdə 240.412 manat məbləğində R.Amanov və qeyrili rüşvet alıblar.

Məhkəmə prosesində Rabil Amanov ittiham üzrə özünü təqsirli hesab edib.

Məhkəmə təqsirləndirilən şəxsi məhkəmə zalında həbs edib. Elan olunan hökmə əsasən Amanov 2 il müddətində ali təhsil müəssisələrində rəhbər vəzifə tutma hüququndan məhrum edilməklə 10 il müddətinə azadlıqdan məhrum olunub.

O, CM-nin 308.2 (vəzife səlahiyyətlərindən sui-istifadə ağır nəticələrə sebəb olduqda), 311.3.1 (qabaqcadan əlbir olan bir qrup şəxs tərəfindən rüşvet alma), 311.3.2 (tekrar rüşvet alma) və 311.3.3 (külli miqdarda rüşvet alma) maddələri ilə təqsirləndirilirdi.

"Fransalı senator separatçılığı və terroru təşviq edir"

"Fransalı senator Azərbaycanın işgal olunmuş ərazilərinə sefər etməklə separatçılığın, bəşəriyyət üçün böyük töhlükə olan terrorluğun və eyni zamanda insanlıq qarşı tördülmüş cinayətlərin təşviqində rol oynayır. Bu şəxs ilk növbədə öz müsəliyyətini dərk etməlidir".

Bu sözleri APA-ya açıqlamasında Azərbaycan XİN-in mətbuat katibi Hikmet Hacıyev fransalı senator, Fransa-Ermənistən dostluq qrupunun rəhbəri Filipp Kaltenbaxın işgal olunmuş Dağılıq Qarabağ qanunsuz səfəri və orada etdiyi çıxışa münasibət bildirən dəyib. Azərbaycanın Fransadakı sefirliyi tərəfindən lazımi addımların atıldığı söyləyen mətbuat katibi bildirib ki, senator F. Kaltenbaxın işgal altında Dağılıq Qarabağ səfəri ilə əlaqədar Fransanın rəsmi qurumlarına lazımi müraciətlər ediləcək.

Xatırladaq ki, Fransa-Ermənistən dostluq qrupunun rəhbəri, senator Filipp Kaltenbax Azərbaycanın işgal olunmuş əraziyi olan Dağılıq Qarabağ qanunsuz səfər edib. O, separatçı rejimdə guya demokratik dəyərlərin inkişaf etdiriyini deyərək Azərbaycanı bundan nümunəne götürməyə çağırıb.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsınız,
biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnal-lara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymət və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zeng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

"Elm" tədris mərkəzi MAGIC LANGUAGES

- ➔ Ali məktəblər xarici dillər
- ➔ kompyuter kursları
- ➔ Magistratura - dövlət qulluğu - məntiq
- ➔ 1.C. mühəsibat - anbar - bank işi
- ➔ Məktəbə qədər həftədə 5 dəfə
- ➔ Sürüclülük kursları (1 aya 100 AZN)

Ünvan: 1. «Neftçilər» metrosu 40 mert. R.Rüstəmov-44

Tel/Faks: (012) 421-10-46; 408-44-43;

Mob: (055) 660-60-95; (050) 203-55-95

Ünvan: 2. «İnşaatçılar» metrosu 60 metr. «İran» klinikasının yanısı

Tel/Faks: (012) 434-88-28; 408-44-74;

Mob: (055) 660-07-05

Tural Abbaslı qurultayqabağı təbliğat kampaniyasına bölgələrdə yekun vurdu

Müsavat başqanlığına namizəd Tural Abbaslı qurultayqabağı təbliğat kampaniyasına bölgələrdə yekun vurub. Başqanlığa namizəd sentyabrın 26-də Salyan, Cəlilabad və İmişli seçiciləri ilə görüşüb.

İlk olaraq Tural Abbaslı Sal-yana səfər edib. Rayon təşkilatının sədri Nizami Osmanoğlu qurultay üzvləri və təşkilatın vəzivəti ilə bağlı qonaqlara məlumat verib. Ardınca başqanlığı namizəd seçicilər qarşısında çıxış edib. Başqan seçilərsə, görəcəyi işlərlə onları tanış edib. Görüş zamanı iki gənc öz istəkleri ilə Müsavat Partiyasına üzv

qəbul olunub. Görüşün sonunda xatirə şəkli çəkdirib.

Ardınca Tural Abbaslı Cəlilabadda olub. Rayon təşkilatının sədri Hidayət İsmayılov qurultayla bağlı Bakıda olduğuna görə, qonaqları sədrin müavini Əli Pənah bəy qarşılıyb. Sədr müavini çıxış edərək, Hidayət İsmayılovun seçki ilə bağlı Bakıya getdiyi və görüşü təşkil et-

məyi ona həvəle etdiyini bildirib. Tural Abbaslı çıxışında görüşə gəldiklərinə görə her kəsə teşəkkürünə bildirib. Qurultaya istenilən nəticəyə hazır olduğunu söyləyib. Daha sonra o, seçicilərin çoxsaylı suallarını cavablandırıb.

Axşam saatlarında Tural Abbaslı İmişliye sefər edib. Bunuyla da başqanlığa namizədin təbliğat kampaniyası çərvicəsində görüşlərinə yekun vurulub.

□ Cavanşir Abbaslı

Qayınatası ilə qayınanashını öldürüb, amma yenə narazıdır

Sumqayıt Apelyasiya Məhkəməsində iki nəfəri öldürməkdə təqsirli bilinən 1978-ci il təvəllüdü Bayram Mirzəoğa oğlu Həsənovun apelyasiya şikayəti üzrə məhkəmə processi başlayıb.

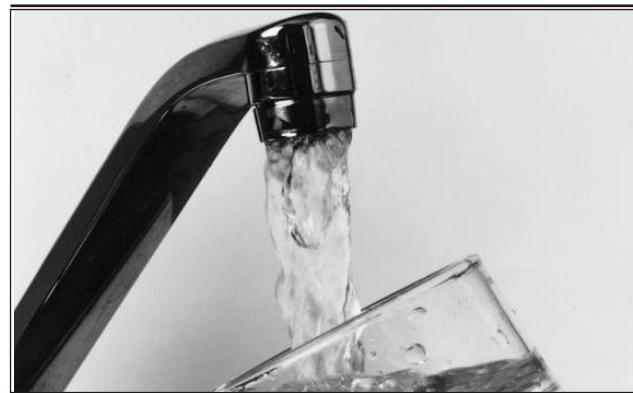
Virtualaz.org sayının eldə etdiyi xəbərə görə, hakim İlham Həsənovun sədrliyi ilə apelyasiya şikayəti üzrə məhkəmənin ilkin baxış icası keçirilib. Məhkəmə baxışı sentyabrın 30-a təyin edilib.

Qeyd edək ki, qətl hadisəsi yanvar ayının 1-də Novxanı bağlarında baş verib. Ailədaxili incident zamanı Bayram Həsənov odlu silahdan açıdığı atəşə qaynatası Nəzər Qəmbər oğlu Hüseynovu, qayınanashı Refiqə İbrahim qızı Hüseynov gülələyib. Onların hər ikisi hadisə yerində keçinib.

Təqsirləndirilən şəxs qismində dindirilən Bayram Həsənov ifadesində həyat yoldaşı ilə aralarında narazılıq olduğunu, hadisədən bir müddət əvvəl arvadı Gülnar Həsənova uşaqlarını da götürərək atası evinə getdiyini göstərib. Münasibətlərə aydınlıq getirmek üçün qohumlarının evinə gələn Bayram burada onlarla mübahisə edib. Mübahisə zəminində əvvəl havaya atəş açan Bayram Həsənov daha sonra ardıcıl olaraq əvvəl qayınanashını, sonra da qayınatasını odlu silahla qətlə yetirib.

Bu cinayət işi Ağır Cina-yətlər Məhkəməsində hakim Rauf Əliyevin sədrliyi ilə araşdırılıb. Məhkəmənin hökmü ilə Bayram Həsənov ömürlük azadlıqdan məhrum edilib.

Hökmdən narazı qalan Bayram Həsənov apelyasiya şikayəti verib. O, barəsində olan hökmün dəyişdirilməsini və cəzasının müddəti cəza ilə əvəz edilməsini xahiş edib.

Suya təzə qiyomat qoyulur

Hesablaşma Palatası sənaye, kommunal-meisət və digər məqsədlər üçün sudan pullu istifadə xidmətlərinin tariflərinin müəyyənləşdirilməsi ilə bağlı Nazirlər Kabinetinə müraciət edib.

Tarif (Qiymət) Şurasının "Azərbaycan Meliorasiya və Su Təsərrüfatı Açıq Səhmdar Cəmiyyəti tərəfindən göstərilən sudan pullu istifadə xidmətlərinin tarifləri barədə" qərarına əsasən suvurma suyunun hər min kubmetri 0,50 manat, qış otlaq sahələrinə və örüslərə verilən suyun 1 hektarı üzrə 0,40 manat təsdiq edilib.

Lakin sənaye, kommunal-meisət və digər məqsədlər üçün Tarif (Qiymət) Şurası tərəfindən müvafiq tarif təsdiq edilməyib. Qeyd edilən məqsədlər üçün istifadə edilən suyun tarifləri təsdiq edilmədiyindən "Meliorasiya və Su Təsərrüfatı" ASC-nin yerli strukturları tərəfindən göstərilən sudan pullu istifadə xidmətlərinin tarifləri sərbəst müəyyən edilir ki, bu da mövcud qanunərəliklərə nəzərdə tutulmayıb.

"Meliorasiya və Su Təsərrüfatı" ASC-nin yerli strukturlarında aparılan nezəret tədbiri zamanı müəyyən edilib ki, bəzi suvarma sistemləri idarələri sudan istifadə edənlər birləşkərinin xidmət göstərdiyi ərazilərdən kənardə olan sənaye, kommunal-meisət və digər məqsədlər üçün sudan istifadəçilər ilə birbaşa müqavilə bağlayaraq, onlara hər min kubmetr suya müxtəlif tariflər müəyyən edərək su satışını həyata keçiriblər. Bele vəziyyət respublikanın müxtəlif ərazilərində yerləşən "Meliorasiya və Su Təsərrüfatı" ASC-nin yerli strukturları tərəfindən göstərilən sudan pullu istifadə xidmətlərinin tariflərinin fərqli müəyyən edilməsinə səbəb olmaqla, vahid tarif siyasetinin həyata keçirilməsinə imkan vermərə və yerlərdə tariflərin müəyyən edilməsində subyektiv amillərə şərait yaradır. Göstərilənləri nəzərə alaraq, Hesablaşma Palatası "Meliorasiya və Su Təsərrüfatı" ASC tərəfindən göstərilən sudan pullu istifadə xidmətlərinin tariflərinin (sənaye, kommunal-meisət və digər məqsədlər üçün) Azərbaycan Respublikası Tarif (Qiymət) Şurasında baxılmasını məqsədəyən hesab edib (APA).

«QAYA MƏTBUAT YAYIMI» MMC!

Istilənilən qəzet və jurnallar həm də sərfli qiymətə:

- Eger siz qəzet və jurnalların rahatlıqla evinize və ya ofisinize çatdırılması;
- Mətbuatı aldıdan sonra abune haqqını ödəmək və bu ödənişin formasını serbest seçmək hüququndan istifadə etmək;
- Tirażında lazım geldikdə dəyişikliklər etmək;

Ən başlıcası gündəlik

«Yeni Musavat» qəzetinə 0,40 man

ve bundan əlavə 2000 adda yerli

ve xarici nəşrlər.

- Abune yazılıma üçün uzağa getmek lazımdır deyil;

Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir:

Bakı şəh. 564-63-45 598-35-22

Respublikanın digər böyük şəhərlərinə də abune qəbul olunur:
mobil: (050)-235-23-41

Sayt rəhbəri AXCP-dən getməsinin səbəblərini açıqladı

AXCİP siralarından istefa vermiş feal cəbhəçi, "Carçı.az" portalının rəhbəri Orxan Carçı istefasının səbəblərini aydınlaşdırıb. Bu barədə müsavat.com-a açıqlama verən Orxan Carçı tam olaraq müstəqil olmağı istədiyi bildirib.

Rəhbərlik etdiyi xəbər portalının müstəqil olduğunu deyən keçmiş cəbhəçi vürgulayıb ki, bir çoxları bu media orqanını AXCP-dən asılı olduğunu iddia etə də, ancaq bu belə deyil: "Bizim məqsədimiz hakimiyət, ya da müxalifətin tərəfini tutmaqdan ibarət deyil. Əsas məqsədimiz xalqı maraqlandıran məsələlər barədə yazmaqdır. Mən müxalifətdən, ya da ayri-ayrı şəxslərdən bir qəpik də pul almamışam".

Orxan Carçı AXCP-dən istefası ilə bağlı keçmiş parti-yadaşları tərəfindən təqib, ya da təhqir hədəfinə çevrilərsə, susmayacaqı barədə dediklərinə bu cür aydınlıq getirib:

"Bəli, istefamda yazmışım ki, təqib, təhqir olun-sam susmayacağam. Çünkü Asef Quliyev AXCP-dən gedəndə bir neçə nəfərlə söz savaşı baş qaldırmışdı. İstəmədim ki, mənimlə də bu cür rəftər olsun. Necə deyərlər, əvvəlcədən özümü siortalandırmı. Bu gün məni tanıyanlar yaxşı bilir ki, mən kimədən maddi vəsait alıb portallı işləməm. Müstəqil fealiyyət göstərmək istəmişəm. Fealiyyətimi bu gün də davam etdirirəm".

Hüquq müdafiəçisi məhkəmə zalından azadlığa buraxıldı

Lənkeran Ağır Cina-yətlər Məhkəməsində hüquq müdafiəçisi Emil Məmmədov və Tofiq Qasimovun cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi başa çatıb.

Vəkil Fariz Namazlinin APA-ya verdiyi məlumatə görə, prosesde hökm oxunub. Hök

Yazarımız Tofiq Yaqubluya Azadlıq!

Sentyabrın 26-da Xətai Rayon Məhkəməsində nəqliyyat naziri Ziya Məmmədovun oğlu Anar Məmmədovun "Yeni Müsavat" qəzetiñin baş redaktoru Rauf Arifoğlunu xüsusi ittiham qaydasında məhkəməyə vermesi ilə bağlı proses keçirilib. Məhkəmə iclasında R. Arifoğlunun hüquqlarını vəkil Elçin Sadıqov, Cavad Cavadlı və Vəqif Hüseyin təmsil edib.

Onlar məhkəmə heyətindən A. Məmmədovun şikayətinin təmin edilməməsini tələb ediblər.

Her iki tərefin nümayəndələrinin çıxışından sonra hakim Habil Məmmədov müşavirəyə gedib.

Hakim müşavirədən qayıtdıqdan sonra nəqliyyat nazırının oğlunun şikayətinin təmin edilmədiyini bildirib. Əsas səbəblərdən biri də budur ki, iddiaçı məhkəməyə gönderdiyi ərizəni özü imzalamağı halda, bir başqası imzalayıb. Bu da məhkəmə qanunvericiliyi ilə birbaşa qanun pozuntusudur.

Qəzetimizin hüquqşunesi Vəqif Hüseyin musavat.com-a deyib ki, məhkəməde "Yeni Müsavat"ın vəkilləri Cavad Cavadlı və Elçin Sadıqov çox pesəkar və təsirli çıxış ediblər. Qarşı tərefin vəkilləri isə özlərini qeyr-peşəkar kimi nümayiş etdiriblər. V. Hüseyin deyib ki, hakimin bu qərarı qanunlaşdırmaq və Cinayət Prosesi Məcəllənin 293.3.7-ci maddəsinə əsaslanır. Bu maddədə birbaşa göstərilir ki, xüsusi ittiham qaydasında şikayət bu şikayəti verən şəxsin özü tərefindən imzalanmalıdır. Anar Məmmədovun Rauf Arifoğluna qarşı iddia ərizəsi isə onun nümayəndəsi Ruslan Məmmədov tərefindən imzalanıb. Heç bir hakim bu cür tərtib olunmuş şikayət ərizəsini qəbul edə bilmədi, bu mümkünsüzdür.

V. Hüseyin bir qədər da "Yeni Müsavat"ın vəkillərinin çıxışları barədə məlumat verib. O deyib ki, vəkillər Anar Məmmədovun etirazına səbəb olan "məmmədovlar terrorist bir klana çevirilir" qiyətləndirici ifadəsini də faktlara daramağın ediblər. Belə ki, bu idda-

bir Azərbaycan vətəndaşı məmədovların terrorist klan olduğu qənaətinə gəlsin.

Vəkil Elçin Sadıqov: "Biz tələb edirik ki, Anar Məmmədov özü bu məhkəmədə iştirak etsin. Bunu həm biz, həm də qanun tə-

Vəkil Cavad Cavadlı: "Siz deyirsiniz ki, Anar Məmmədovun etirazına səbəb "Yeni Müsavat" qəzətində dərc edilmiş yazida "məmmədovlar terrorist bir klana çevirilir" cümləsidir. Klan sözü aile deməkdir. Burada da, bir aile haqqında işlədilmiş cümlədir. Bu jurnalistin gəldiyi qənaətdir. Büttün dünyada bilinir ki, jurnalist məlumatı bir az şüşə bilər, sərt formada yaza bilər. Bu qanun pozuntusunu deyil. Orada təhqiqərim ifadədən səhəbat belə gedə biləz. Bundan əlavə, Məmmədovlar ailəsi ilə bağlı yetərinçə metbuatda yazılar dərc edilib və onların böyük hissəsi mənfi xarakterlidir. Və heç biri təqzib edilməyib. Biz sizə həmin yazıları və videogörüntüləri dəqdim etmişik".

Qeyd edək ki iddia ərizəsində A. Məmmədov R. Arifoğlunun Ci-

Anar Məmmədovun şikayəti təminin edilmədi

Rauf Arifoğlu məhkəməni uddu; nazir oğlunun və onun vəkilinin hüquqi savadsızlığı ifşa edildi

nı sübut edən yüzlərlə qəzet məqaləsi, video-reportajlar, təhlillər var. Və onların heç biri indiye qəder məmmədovlar tərefindən təzib edilməyib. Vəkillər həmin məqalələrin və video reportajların surətlərini proses iştirakçılarına, o cümlədən də qarşı tərefin vəkilinə təqdim ediblər. Oradakı başlıqların təqdimatı bəs edir ki, hə-

ləb edir. Bundan əlavə iddiaçı Məmmədov Anar Ziya oğlu məhkəməyə gönderdiyi ərizəni özü imzalamalı idi. Amma həmin ərizəni Ruslan adlı şəxs imzalayıb. Həmin şəxs Anar Məmmədovu təmsil edir. Ərizəni onun imzalaması qanun pozuntusudur və bu bize haqq verir ki, şikayətinin təmin edilməməsini tələb edək".

nayət Məcəlləsinin 147.1, 147.2 və 148-ci maddələri ilə ittiham olunmasını tələb edirdi. Şikayət ərizəsinə 8 sentyabr 2014-cü il tarixində, saat 11:45-ə Xətai rayon Məhkəməsinin hazırlıq iclasında baxılıcılara nəzərdə tutulsa da, baş yazarla bu barədə sənədlər sentyabrın 11-də, məhkəmədən 4 gün sonra çatdırılıb.

Səməd Seyidov həbsxanada Tofiq Yaqubludan nə xahiş edib?

Müsavat başqanının müavini ilə deputat arasında ilginc polemika yaşandı

Ötən ilin yanvarında baş verən İsmayılli hadisələrinə görə, həbs edilən Müsavat başqanının müavini Tofiq Yaqublu və REAL sədri İlqar Məmmədov yənə həbsə qaldılar. Şəki Apelyasiya Məhkəməsində keçirilən prosesdə hakim onlarım şikayətini təmin etməyib.

Sentyabrın 24-də keçirilən məhkəmədən önce ölkəmizdə səfərdə olan AŞPA prezidenti Ann Brassörün başçılıq nümayəndə heyəti Tofiq Yaqublu və İlqar Məmmədovla görüşüb.

Bu barədə musavat.com-a T. Yaqublunun vəkili Nəmet Kərimli məlumat verib.

O bildirib ki, görüşdə Azərbaycanın AŞPA-daki nümayəndə heyətinin rəhbəri Səməd Seyidov da iştirak edib. "Sentyabrın 24-də AŞPA-nın nümayəndə heyəti Tofiq Yaqublu və İlqar Məmmədovla görüşüb.

Görüş zamanı T. Yaqublu və S. Seyidov arasında polemika yaşandı. Bu barədə vicdan məhbubunun qızı Nigar Yaqublu facebo-

okda status paylaşdı.

T. Yaqublu S. Seyidova buları deyib: "Siz Strasburqda deyirsiniz siyasi mehbus yoxdur, ancaq oradan deputatlar gelib bizimlə görüşürler. Siz heç burda ola-ola gelib görmüşmürsünüz".

S. Seyidov ona belə cavab verib: "Tofiq müəllim, mən sizinle görüşməyə gələrəm və dediklərinizin doğru olmadığını sübut edərəm".

Tofiq Yaqublunun reaksiyası bu cür olub: "Məni tapmaq çətin deyil. Heç yere getmirəm onsuza. Nə vaxt istəyirsiniz gelin".

Onu da qeyd edək ki, Apelyasiya Məhkəməsindən sonra T. Yaqublu və İl. Məmmədov Şəki İstintaq Təcridxanasından Bakıya köçürüllər.

Amma keçən iki gün ərzində hələ de onların harada saxlanılmışından xəber yoxdur. Bu barə-

Səməd Seyidov

da musavat.com-a Nigar Yaqublu məlumat verib: "Penitensiar Xidmət müraciət etdik. Hələ bir xəber yoxdur. Məhkəmədə atamla qısa görüşüm oldu. Səməd Seyidova deyib ki, siz heç vaxt hebsxana gəlməmisiniz, məbusların vəziyyəti ilə maraqlanmamısınız".

N. Kərimli Ali Məhkəməye müraciət edəcəklərini bildirib: "Apelyasiya Məhkəməsinin qərarını alan kimi, Ali Məhkəməye müraciət edəcəyik. Ardınca son ümidi yemiz olan Avropa Məhkəməsinə üz tutacaqıq".

□ **Cavansir Abbaslı**

Aktual

ÜSAVAT
N 241 (5950) 27 sentyabr 2014

Demokratiya dərsi

Hüseynbala SƏLİMOV

"Yaxın oturun. Demokratiya mövzusunda növbəti dərsimiz başlayırıq". Nə qədər qəribə olsa da, adam hətta bu sözlər də eşitməyə hazırır.

Ona görə "hətta" sözünü işlədirmə ki, heç kim özünə dərs keçilməsini istəmir. Kiməsə bu, bir o qədər yaxşı hissələr oyatmayan məktəb illərini xatırladır, kimi də özünün uşaq yerinə qoyulmasını istəmir...

Amma mən məmənuniyyətə bə dərsi keçirdim. Demokratiyanı öyrənərdim. Bu vaxta qədər üç dəfə - bir dəfə ABŞ-da, iki dəfə də Polşada mənə demokratiya dərsi keçilib. Həmin dərsləri mən həyatımın ən mühüm epizodlarından biri kimi qəbul edirəm. O dərslər mənə çox şey verdi. Bu elə bir vaxtlar idi ki, demokratiyanın və insan haqlarının nəzəri və təcrübə əsasları yalnız Qərb ölkələrində tədris olunurdu...

Həm də mən öyrənməkdən heç vaxt qaçmamışam. İnsan bütün həyatı boyu öyrənməlidir. Amma ən çətinini demokrat olmağı öyrənməkdir. Buna illər sərf etmək lazımdır. Son nəticədə kiməsə demokrat olmaq müyəssər olur, kiməsə də bütün ömrü boyu avtoritar düşüncəli adam kimi qalır...

Bütün bunları mən niyə görə deyirəm? Bir engel meydana çıxmışa, hansısa fors-major situasiya yaranmasa, bu yazı Müsavat Partiyasının qurultayı keçirilən gün işq üzü görəcək. Hətta irəlicədən planlaşdırılmayan bir hadisə baş versə də burada yazacaqlarıımız öz aktuallığını itirməyəcək...

"Onlar bacaracaqmı?" Siyasi prosesləri izleyənlərin bu gün özünə verdiyi əsas suallardan biri də budur. Bəli, bunu Müsavat bacaracaqmı? İndiki halda hər hansı bir postdan getmək, necə deyərlər, vezifədən getmək çətin, həm də asan məsələdir.

Ona görə çətindir ki, səni qırqaqda heç nə gözləmir. Normal ölkələrdə siyasetçilər postdan gedəndə ya hansısa fond təsis edirlər, ya maarifçiliklə məşğul olurlar, ya da ictimai fəaliyyətə və ya xeyriyyəçilik işlərinə cəlb olunurlar...

Ukraynadakı prosesləri izleyənlər yəqin ki, iki detali sezdirilər. Prezident P. Poroşenko ölkənin ən gərgin çağında keçmiş prezidentlərlə məsləhətleşmək qərarına gəldi. Onlardan biri - L. Kuçma isə çox feal şəkildə münaqışının nizamlanması prosesinə cəlb edildi.

Təbii ki, Azərbaycandakı siyasetdən bunu gözləmək əbəsdir. Burada siyasetçilər lap peşəkar boksda olduğu kimi son ana, necə deyər, nokauta qədər mübarizə aparırlar. Bu elə bir oyundur ki, onu yalnız sınaraq, ezişlərə tərk etmək mümkündür.

Ona görə də vəziyyət düşünülən qədər də primitiv deyil. Çok çətindir. Hətta elə ola bilər ki, yaxın dostlar da adamı tərk edər - böyük siyasetdə heç bir şansı olmayan siyasetçi, siyasi ömrünü ugursuzluqla başa vuran adam kimə lazımdır ki?

Təbii ki, bütün bunları deməkə biz Müsavat etrafında dramatik mənzərə cizməq niyyətində deyilim. Amma nə varsa, o var - elə bir vəziyyətdir ki, heç nəyi nə eskiltmək, nə də işşitmək olmur...

Amma bəzən elə olur ki, bizim özümüzə öz prinsiplərimizlə hesablaşmaq elə də asan başa gəlmir. Fəqət, başqa yol da yoxdur. Prinsiplər ondan ötrüdür ki, birinci növbədə sən özün ona əməl edəsən. Biz burada "başaqlarına nümunə" olmaq kimi ceyənənmiş ifadələri tekrar etmək istəməzdik.

Əslində bu və ya başqa addımı atanda insan özü ilə çarşılaşır, vuruşur, cümlədən "eqo" daim "Sən bunu etmə! Heç digərləri belə edərdim!" deyir. Bəlkə bu da siyasetin bir köndəri tərefidir - illər keçidkə siyasetdə insan diqqətə alışır, daim göz önünde olmağa öyrəşir. Dündür, Azərbaycan reallıqları elədir ki, müxalifet düşərgəsində olanlar diqqət sarıdan bir az korluq çəkiblər.

Bu mənada siyasi postu tərk etmək həm də asandır, burada dəhşətli dərəcədə çətin bir şey də yoxdur. Bu, bizim hər birimizə aid edilə bilər. Son illeri onsuz da cəmiyyətdən təcrid olunmuş vəziyyətdə keçirmişik. Dərinden fikirləşəndə, itililəşən şey ele çox da deyil.

Amma bir ictimai status məsəlesi var. O, insanın sosial məzmunu kimi bir şeydir. İnsan onu illər ərzində formalasdırır. Yalnız dəhlər öz sosial məzmunlarını əlcək kimi dəyişə bilirlər. Amma hamı dahi də olmur...

Hətta Müsavat (nəzəri cəhətdən fərz etsək!) gözlənilən qərarı qəbul etməsə də, iki dəfəlik məhdudiyyətə əməl etməsə də şəxslər mən bunu faciə hesab etməyəcəm. Bu, nə demək oları? Bir nəticə alıñar ki, bizim hələ demokratiya dərslərinə ehtiyacımız çıxdır...

Lazım gelər, bu dərsləri davam etdirərik-həm öyrənərik, həm də öyrədərik...

Bu gün Müsavat Partiyasının VIII qurultayı öz işinə başlayır. 2010-cu ilden bu yana məlum səbəblər ucbatından toxıra salınan qurultay həyəcanı nəhayət bu gün sona yetir. Hazırkı başçın İsa Qəmbərin partiyanın nizamnaməsini rəhbər tutaraq başqanlığı namized olmaması ali tədbirə olan marağı daha da artırır.

Qurultayda partyanın başçısı, Meclis və MNTK üzvləri seçiləcək. Müsavat başqanlığına partyanın icra Aparatının keçmiş rəhbəri Arif Hacılı, Divan üzvləri Qubad İbadoğlu və Tural Abbaslı, sabiq başçın müşaviri Səxavət Əlisoy iddiyalıdır. Sərbəst Meclis üzvlüyüne 146, MNTK-ya 31 nəfər namizədliyini rəlli sürüb. Partyanın yeni seçiləcək başçının kimliyinə qurultay qərar verəcək. Müsavat MNTK da orada elan olunacaq. Lakin Meclisə keçirilən seçkilərin nəticələri bir gün sonra partyanın qərgahında elan olunacaq. Buna səbəb razılıqlılaşdırılmış müqaviləyə əsasən, mədəniyyət evinin rəhbərliyinin tədbirin hər saatı üçün partyanın 220 manat məbləğində pul ödəmə tələbidir.

Tədbir BŞİH-nin ayırdığı Bakı şəhəri, Suraxani rayonu, Əmircan qəsəbəsi, Park küçəsi 26 ünvanında yerləşən Səttar Bəhlulzadə adına Mədəniyyət sarayında keçiriləcək. Partiya qurultayın keçəcəyi zamanın hər saatı üçün 220 manat məbləğində pul ödəyəcək.

Qurultay nümayəndələrinin qeydə alınması saat 09.00-dan başlayır, qurultayın açılışı saat 11.00-a müyyənləşdirilib.

KIV nümayəndələrinin də saat 11.00-a qədər qeydiyyatdan keçmələri zəruridir. Qurultayın keçiriləcəyi Səttar Bəhlulzadə adına Mədəniyyət sarayına metronun "Nerimanov" stansiyasından başlayaraq "Koroğlu" (keçmiş "Əzizbəyov") stansiyasından keçən 184 sayılı marşrutla Əmircan qəsəbəsin-

də məhkəmenin yanındaki dananı, Meclis və MNTK üzvləri seçiləcək. Müsavat başqanlığına partyanın icra Aparatının keçmiş rəhbəri Arif Hacılı, Divan üzvləri Qubad İbadoğlu və Tural Abbaslı, sabiq başçın müşaviri Səxavət Əlisoy iddiyalıdır. Sərbəst Meclis üzvlüyüne 146, MNTK-ya 31 nəfər namizədliyini rəlli sürüb. Partyanın yeni seçiləcək başçının kimliyinə qurultay qərar verəcək. Müsavat MNTK da orada elan olunacaq. Lakin Meclisə keçirilən seçkilərin nəticələri bir gün sonra partyanın qərgahında elan olunacaq. Buna səbəb razılıqlılaşdırılmış müqaviləyə əsasən, mədəniyyət evinin rəhbərliyinin tədbirin hər saatı üçün partyanın 220 manat məbləğində pul ödəmə tələbidir.

Bunun səbəbləri barədə Müsavat başçının müavini Gulağa Aslanlı musavat.com-a bunları deyib: "Qonaqların çağırılmamasına səbəb yerin, vaxtin azlığıdır. Başqa heç bir səbəb yoxdur. Qurultay nümayəndələrinin yerləşməsi problemi var. Dəvət olunan qonaqların çıxışı üçün zamanımız yoxdur. Bütün bunlar hakimiyyətin bize yaratdığı şəraitin nəticəsidir. İstədiyimiz kimi, 800-1000 nəfərlik yer versəydi, normal qurultay keçirmək şəraitə yaraşdı, onda təbii ki, qonaqlarımız da dəvət edərdik. Qonaqların dəvət olunmaması o deyək ki, iştirak etmək istəyənlərə qadağə qoyulur. İstəyən iştirak edə bilər".

Başçın müavini qurultayın sürcəyi vaxt barədə də danişib: "Qurultayımız saat 11:00-da başlayıb, 20:00-da bitməlidir. Başçın və MNTK-ya keçirilən seçkilərin nəticələri mədəniyyət evində müyyən olunacaq. Meclisə seçkilər mədəniyyət evində keçirilsə də, nəticələr partiyamızın qərgahında elan olunacaq".

Sonda dəyərlər oxucularımıza məlumat üçün bildirək ki, Müsavatın ilk rəsmi başçını

Bu gün Müsavat Partiyasının qurultayıdır

Kritik gündə böyük anlaşma - yeni düstur

Qurultay İsa Qəmbərin yeni statusunu müəyyən edəcək; 4 ildən bəri yaşanan həyəcan sona yetir; tədbirdə qonaqlar iştirak etməyəcək; **Gulağa Aslanlı:** "Bütün bunlar hakimiyyətin bize yaratdığı şəraitin nəticəsidir"

Məmməd Əmin Rəsulzadədir. Tarixi mənbələr görə, bu şanlı təşkilatın ikinci başçını Mirzə Bala Məmmədzadə olub. Onun ölümündən sonra isə mühacirətəki Müsavat Partiyasına və Azərbaycan Milli Mərkəzinə və M.Ə. Rəsulzadənin daha bir əski silahdaşı Əbdül Vahab Yurdsevər rəhbərlik edib. 1976-ci ildə Azərbaycan Milli Mərkəzinin Başçanı Əbdülvə

hab Yurdsevərin vəfatından sonra partiya və mühacir Azərbaycan hakimiyyəti statusunda olan Milli Mərkəze başqanlıq Kərim Odərə tapşırılıb. Kərim Beyin'dən 1981-ci ilə vəfatından sonra o zaman Milli Müsavat Xalq Partiyasının başqanlığına Məhəmməd Azər Aran keçib. O, 1992-ci ilə, Müsavat Partiyası rəsmən Azərbaycana qayıdana kimi bu təşkilatın rəhbəri

olub. Məhəmməd Azər Aran 1993-cü ildə Allahın rəhmətinə qovuşub. Müsavatın bu gün vəzifəsi sona yetəck başçanı İsa Qəmbər 1992-ci ildən bəri vəzifədədir. Yeni seçiləcək şəxs partyanın 7-ci başçanı olacaq. Yeni başçın kimliyi bu günkü seçkilərdən sonra məlum olacaq.

Bu statistik məlumatlardan sonra "Yeni Müsavat" a məlum olan bir sıra pərdaərxası məqamları da diqqət edək. Müsavatda mötəber mənbələrdən gələn xəbərlərdən belə aydın olur ki, təşkilatda uzlaşdırıcı İsa Qəmbər faktorunun azalmaması üçün bir sıra düsturlar hazırlanıb. Bunlardan birincisi budur ki, qurultay böyük ehtimalı Azərbaycanın eks-spikeri İsa Qəmbər yenİ statusunu siyasi qərarla müyyən edəcək. İsa Qəmbər milli-demokratik müsavatçı cameənən lideri və həmçinin prezidentliyə namizədi kimi qəbul olunacaq. Bu zaman partiyanın seçkili strukturlarına (o cümlədən də yeni başqanı) ali

organ - qurultay tərəfindən həvalə olunacaq ki, təşkilatın bütün potensialını müsavatçı cameənən lideri və prezidentliyə namizədi üçün səfərərətsin...

Bununla da Müsavatda və onun təsir sferasında, müsavatçı cameədə yenə də uzlaşma amili və lider İsa Qəmbər olacaq. Bu da təşkilatda parçalanma, küsəmə və s. amilləri minimən endirəcək.

"Yeni Müsavat" a məlum olub ki, Müsavatın 5-ci başçanı İ.Qəmbər qurultayda tərəf tutmayıcaq, hansı namizədə səs verəcəyini bildirməyəcək, başqanlıq yarışı tam şəffaf və adil olacaq. İsa Qəmbər, kim başçan olsa, onu da qəbul edəcək. Bu da seçilməyən iddiaçının cügallıq etməsini, seçkinin nəticələrini şübhə altına almasının mümkünüyedən edəcək, konflikt ehtimalını sıfırlayacaq. Məhz bu taktika və qərarların uygulanması bugünkü seçkidi Müsavatın daha da güclənərək, çıxmışına səbəb olacaq.

□ Cavanşir ABASLİ

Seçkini uduzan namizəd qalibin əlini sixacaqmı?

Arif Hacılı:
"Nəticələrdən asılı olmayıaraq bütün opponentlərimlə qucaqlaşmağa hazırlam."

Qubad İbadoğlu:
"Biz həm şərəflə qalib olmağa, həm də şərəflə məğlub olmağa hazırlıq"

Tural Abbaslı:
"Qalibin kim olmayıandan asılı olmayıaraq onu təbrik edəcəyəm və onun başqanlığı altında fəaliyyətimi davam etdirəcəyəm"

Səxavət Əlisoy:
"Partiyaya kimin başçan seçiləsindən asılı olmayıaraq həmin şəxsin əlini də sixacam və əvvəlki münasibətlərimiz də davam edəcək"

seçki kampaniyası Azərbaycana yeniliklər getirib və biz bu istiqamətdə də yenilikləri davam etdirəcəyik. Bu sahədə Azərbaycanda da bir nümunə göstərəcəyik".

Tural Abbaslı da qalibin kim olmayıandan asılı olmayıaraq həmin şəxsi təbrikdə edəcəyini bildirdi: "Müsavatda keçirilən seçkilərin edaletli və demokratik olacağına heç bir şübhə yoxdur. Odur ki, mən də qalibin kim olmayıandan asılı olmayıaraq həmin şəxsi təbrik edəcəyəm və onun başqanlığı altında növbəti dörd ilde Müsavatda fealiyyətimi davam etdirəcəyəm. Qeyd edim ki, burada seçkilərin demokratik, ədaletli keçirilməsi faktor əsasdır. Müsavat Partiyasının bu gün qədər seçkiləri ədalətli keçiriləsə, yəni də belə olacaq. Odur ki, udan tərəfin təbrik etməməyim və əlini sixmamajım üçün heç bir səbəb qalmayacaq".

Diger namizəd Səxavət Əlisoy da bildirdi ki, partiyaya kimin başçan seçiləsindən asılı olmayıaraq həmin şəxsin əlini sixacam. "Mənim bu gün Müsavatın yenicə üzv olan şəxsləndən tutmuş İsa Qəmbərə qədər heç kiminla şəxsi problemim olmayıb. Məndən ötrü önəmlisi Müsavat Partiyasıdır, qruplaşmalar yox. Mən açıq şəkildə bəyan edirəm ki, partiyaya kimin başçan seçiləsindən asılı olmayıaraq həmin şəxsin əlini də sixacam, əvvəlki münasibətlərimiz də davam edəcək. Sadəcə olaraq heç kim qızımı xətt deyilən o xətti keçməməli, təkəbbür nümayiş etdirməməlidir. Tənqid olar, amma təhqir olmaz. Təhqirəm ifadələr işlətmək Müsavatın təməl, leyqət prinsipləri ziddir. Sözdə bir şey deyib əməldə isə başqa bir şey edilməməlidir".

□ Günel MANAFI

Derek Hogan

Qubad İbadoğlu ABŞ səfiri ilə görüşüb

Müsavat.com-a daxil olan məlumatla göra, sentyabrın 26-da iqtisadi-alim, Müsavat başqanlığına namizəd Qubad İbadoğlu ABŞ səfirliyində olub. Məlumatı dəqiqləşdirmək üçün Qubad İbadoğlu ilə əlaqə saxladıq. Görüş xəbərini təsdiqləyən Q.İbadoğlu ABŞ səfirinin səlahiyyətlərini icra edən Derek Hoganla görüşdүünü və bu görüşün qapalı keçdiyini bildirdi. Ona görə də geniş məlumat vere bilməyecəyini bildirən Qubad İbadoğlu görüşdə vətəndaş cəmiyyətinin şəffaflıq təsbbüsündə iştirakı və Müsavat Partiyası başqanlığına namizədliliyi ilə əlaqəli məsələlərin müzakirə olundugu açıqladı.

□ Xəbər xidməti

Ölkələrin əksəriyyətində bələdiyyə, partiya başqanlığı, parlament seçkiləri və sair bu kimi seçkilərənən namizədlər arasından da qızığ mübarizə gedir. Hətta onlar seçki kompaniyası boyunca bir-birilərinin nöqsanlarını üzərə xəxarr, sözün əsl menasında rəqəbat aparırlar. Ancaq bütün bunlara baxmayaraq sonda uduzan tərəfdən tərəfin əlini sixır və ona müvəffəqiyət arzulayır. Bunu Türkistən nümunəsində dəfələrle müşahidə etmisik.

Müsavat başqanlığına iddiyalı Arif Hacılı "Yeni Müsavat" a müsəbitində seçkidi sonra neticeyənən asılı olmayıaraq, bütün opponentləri ilə qucaqlaşmağa, hətta ona qarşı kampaniya aparan insanlarla da işləməyə hazır oldu-

ram. Bildirirəm ki, əger o şəxslər desələr ki, bütün bunlar seçki kampaniyası kontekstində baş verən hadisələrdir, o kontekstdə ifadə edilən fikirlərdir, mən təbii ki, hər şeyi unutmağa və Müsavat Partiyasının hər üzvü ilə birlikdə fəaliyyət göstərməye hazırlıq".

Başqanlığa digər namizəd Qubad İbadoğlu həm şərəfli qalib olmağa, həm də məğlub olmağa hazır olduğunu bildirdi: "Proses eyni zamanda bizim apardığımız

Ümid Partiyası
Gənclər şöbəsi-
nin sədri Paşa
Çıraqov gənclər-
lə bağlı partiyann yü-
rüdüyü siyaset və qu-
rumun gördüyü işlərlə
barədə partiyann mə-
buat xidmətinə danışır.
Onun düşüncələrini
təqdim edirik:

- Bu gün Azərbaycanda gənclər üçün onların maraq dairələrini əhatə edən proqramlar mövcud olsa da, həmin proqramların sayı və hədəf qrupu məhdud saydadır. Bu səbəbdən Ümid Partiyasının gənclər siyaseti, gənclərin problemlərinin kökündən həllinə yönəlib. Gənclərimiz daha yaxşı təhsil almaq, da-ha sağlam bir karyera qurmaq, ən əsası gələcəyə daha ümidiə baxmaq üçün xarici ölkələrə üz tuturlar. Bu səbəbdən onlar elmi və fiziki potensiallarını da üz tutduqları ölkələrə sərf edirlər. Bu cür axının qarşısının alınması üçün ölkədə gənclərlə bağlı daha cəlbedici addımlar atılmalıdır, mövcud imkanlar isə daha da şaxələndirilməlidir. Onların asudə vaxtlarının se-mərəli keçirilməsi, işlə təmin olunması, sağlam və güvənlə yaşıamları, yüksək elmi potensial malik olmaları üçün ölkədə ciddi islahatlara ehtiyac var. Hazırda ölkə gəncliyinin ciddi problemləri var. Mövcud problemlərin olması gənclərin inkişaf etməsinə maneçilik törədir. Bu səbəbdən Ümid Partiyasının siyasetinin əsas hissəsini gənclər siyaseti təşkil edir və gənclər böyük önem verilir. Bunun nəticəsidir ki, son dövrlər partiyamızın sədri, millət vəkili

Iqbal Ağazadənin sərəncamı ilə bir neçə gənce partiyanın yüksək orqanlarına təyinat alıb. O, hər zaman gənclərin problemləri ilə maraqlanır, bu istiqamətdə ciddi təkliflər verir və problemin həllinə çalışır.

Biz isə Ümid Partiyası Gənclər təşkilatı olaraq cari fəaliyyət planımızı sırf gənclərin mədəni maariflənməsi və fərdi inkişafı istiqamətində qururuq. Fəaliyyət planımıza əsasən 2 aydan artıqdır ki, gənclər üçün bəy-nəlxalq aləmə birbaşa çıxış yolu olan ödənişsiz ingilis dili dərslərinə və conversati-on-lara start vermişik. Bu təşəbbüsümüz gözlədiyimiz nəticəni verir. Artıq kifayət qədər gənc dərslərimizə qatılıb kurslarımızdan yararlanır. Bundan əlavə təşkilatımız her həftə müxtəlif mövzularda təlimlər keçirir və bu kifayət qədər gənclərin ma-rağına səbəb olub. Bu səbəbdən tədbirləri davam etdirməyi planlaşdırırıq. Təlimlərimiz xaricdə təhsil, iqtisadiyyat, siyaset, hüquq, psixoloji mövzularda olmaqla yerli və bəy-nəlxalq dərəceli ekspertlərin, təlimçilərin iştirakı ilə keçirilir. Sonda isə iştirakçılar beynəlxalq və yeri li əhəmiyyətli sertifikatların verilməsini planlaşdırırıq. Təkcə Bakıda deyil eyni zamanda regionlarda da müxtəlif tədbirlər həyata keçirilir. Bölgələrlə six işləməyə də çox önem veririk. Orada kifayət qədər intellektual və aktiv gənclərimiz var ki, onlar ölkə üçün çox güclü potensiala malikdirlər. Lakin, bunun üçün münbit şərait yoxdur. Bizim görəcəyimiz işlər onları da inkişaf etməsi

“Ölkə gəncliyinin ciddi problemləri var”

Paşa Çıraqov: “Gənclər elmi, fiziki potensiallarını ölkəmizin gələcəyinə sərf etməlidirlər”

Paşa Çıraqov

və özlərini keşf etməsinə he-sablanıb. Bakıda, keçirdiyi-miz təlimlərə bölgələrdə olan üzvlərimizi və fəal gəncləri də dəvət edirik. On-ların bir-biri ilə əlaqələri qurulur və müxtəlif mövzularda müzakirələr aparırlar. Bundan əlavə Partiyanın Mərkəzi Qərargahında həftədə bir dəfə müxtəlif mövzularda gənclər üçün film nümayişlərimiz də olur. Arzu edən hər bir keş iştirak edə bilər.

Oktyabr ayında Ümid Partiyası Gənclər Təşkilatı növbəti konfransını keçirmə-

ya hazırlaşır. Konfransdan sonra isə yeni layihələrə start verilecek.

Konfransla bərabər Gənclər təşkilatı olaraq qarşı-dan gələn Bələdiyyə seçkili-ri nə də ciddi hazırlaşırıq. Gənclərin Bələdiyyələrə na-mizəd verilməsinə xüsusi önem veririk. İstəyimiz odur ki, gənclər ictimai-siyasi proseslərdə aktiv olsunlar, proseslərdən kənar qalmasınlar, həm aktiv, həm de passiv seç-

ki hüququndan istifadə etsin-lər. Düşünürük ki, ölkənin gəncləyi ölkənin inkişafında

mütəqə yaxından iştirak etməli, elmi, fiziki potensiallarını ölkəmizin gələcəyinə sərf etməlidir.

Ümid Partiyası Gənclər Təşkilatı olaraq etrafımızda xeyli tələbə gənc var və onları partiyamıza cəlb olunması prosesi davam edir. Fəaliyyət planımızda universitetlərə əməkdaşlıq da nəzərdə tutulur. Bizim universitet tələbələri üçün də celbedici təkliflərimiz olacaq. Misal üçün deyə bilərəm ki, hazırkı şəraitdə tələbələrin əsas maraqlandıqları mövzuların başında xaricdə magistr təhsili və Erasmus programıdır. Biz bu sahələrde maarifləndirici təlimlər təşkil edəcəyik. Bu yolla gənclərimiz bu mövzuda mütəxəssis-lərden məlumatlar da ala biləcəklər.

Partiya olaraq gənclərlə bağlı xüsusi fəaliyyət proqra-mı ortaya qoymuşumuz, siyasetimizi gənclərin problemlərinin həlli istiqamətində qurduğumuz üçün gənclər bizi seçilir və yeni qoşulan üzvlərimizin sayı artır.

qətnamədə işgalçi qüvvələrin dərhal, qeyd-şərtəsiz və tam şəkildə işgal olunmuş Azərbaycan torpaqlarından çıxarılması, habelə Dağlıq Qarabağ probleminin Azərbaycanın ərazi bütövlüyü, su-verenliyi və sərhədlərinin toxunulmazlığının təmin olunmasını tələb edən BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələri əsasında həll edilməli olduğu qeyd edilib.

Ona görə də, Avropa Parlamentinin timsalında özümüzə qarşı düşmən obrazı yaradıb, onu topa-tüfəngə tutmağa ehtiyac yoxdur. Sadalanın problemləri aradan qaldırmaq və Avropa Birliyi ilə əməkdaşlığı genişləndirmə lazımdır. Zətən Avropa Birliyi Azərbaycanla əməkdaşlıqla maraqlıdır və onu dəstəkləyir, eyni zamanda insan hüquq və azadlıqlarının qorunmasını bu münasibetlər üçün şərt hesab edir.

Ə.Ağazadənin fikrincə, bəy-nəlxalq təşkilatlar tərəfindən ölkəmiz əleyhine belə sənədlərin qəbul olunmasında əsas günahkar həkimiyət nümayəndələridir: “Çox güman ki, yaxın

“Azərbaycan dünyadan təcrid olunmuş ölkə deyil”

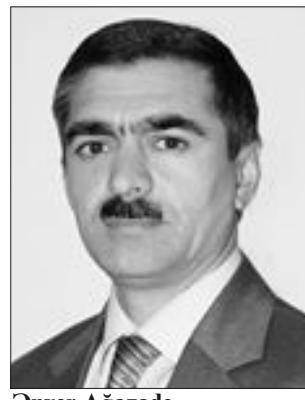
Ənvər Ağazadə: “Avropa Parlamentinin qətnaməsini qeyri-obyektiv və qərəzli hesab etmək, bu sənədin özünə qeyri-obyektiv yanaşmanın nəticəsidir”

Azərbaycan Parlamentində Azərbaycanda insan haqları və demokratianın vəziyyəti ilə bağlı qətnamə qəbul olunub. Sənəddə Azərbaycanda vətəndaş cəmiyyəti nümayəndələrinə qarşı təqiblər pislənir, Azərbaycan hökuməti isə insan haqları sahəsində islahatlar aparmağa çağırılır. Avropa Parlamentinin deputatları Azərbaycan hakimiyyətini insan haqları sahəsində həllini çoxdan gözləyən problemləri ləngimdən aradan qaldırmağa, bu sahədə müvafiq islahatlar aparmağa, vətəndaş cəmiyyəti fəallarının, müxalif siyasetçilərin və müstəqil jurnalistlərin sixidərilməsinə son qoymağa səsləyiblər. Qətnamədə Bakıda səbst toplaşmağa qoyulan qadağanın aradan qaldırılmasının vacibliyi də vurğulanır.

Azərbaycan hökuməti diktəsi ilə qəbul edildiyini söyləyir. Ümid Partiyası sədrinin binci müavini Ənvər Ağazadə isə Avropa Parlamentinin kimi qərəzli hesab edir və ermənipərəst qüvvələrin

diyi son qətnaməni qərəzli hesab etməyi doğru sayır.

“Mahiyyətindən və hansı bəy-nəlxalq təşkilat tərəfindən qəbul olunmasından asılı olmayıaraq Azərbaycan eleyhinə hər hansı qətnamənin qəbulu təəssüf doğurur. Çox təəssüf ki, ölkəmizlə bağlı belə bir qətnamə qəbul edilib və sənəddə sadalanan problemlər ölkəmizdə var. Bu qətnaməni qeyri-obyektiv və qərəzli hesab etmək, bu sənədin özünə qeyri-obyektiv yanaşmanın nəticəsidir. Unutmaq olmaz ki, Avropa

Ənvər Ağazadə

Parlamenti Dağlıq Qarabağla bağlı bir necə obyektiv qətnamə də qəbul edilib. Keçən ilin oktyabrında qəbul olunan

vaxtlarda Azərbaycan insan haqlarının vəziyyətinə görə BMT tərəfindən də təqnid olunacaq.

BMT-nin İşgəncələrin qarşısının alınması üzrə alt komi-təsinin (IQAT) Azərbaycana gəlmış nümayəndə heyeti səfəri yarımqıq dayandırmaq və ölkəni tərk etmək məcburiyətində qalıb.

BMT-nin İşgəncələrə və digər qəddar, qeyri-insani, ya-xud ləyaqəti alçaldan rəftar və cəza növlərinə qarşı Konven-siyasının fakültativ protokolu-na (OPCAT) Azərbaycan da qoşulub və nümayəndə heyəti də Azərbaycana bu protokol əsasında öz mandatını həyata keçirməye gelib. Ancaq heyət Azərbaycanda maneələrlə qarşılaşır, onu öz mandatını həyata keçirməyə qoymayıblar və səfəri dayandırıb ölkəni tərk etmək qərarı da buna görə verilib. Həkimiyət temsil-chiləri unutmamalıdır ki, Azərbaycan dünyadan təcrid olunmuş ölkə deyil. Üzv olduğu bəy-nəlxalq təşkilatların prinsip və dəyərlərinə, qoşulduğu bəy-nəlxalq konvensiya və protokollara hörmətlə ya-naşmalıdır”.

Bu səhifə Ümid Partiyası tərəfindən təqdim edilmişdir

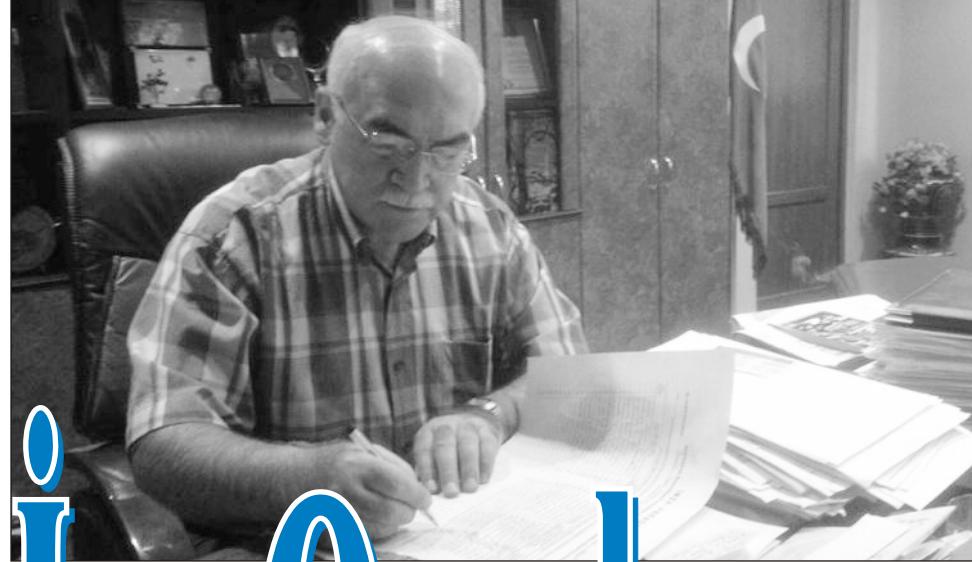

Sentyabrin 27-də Azərbaycanın ən qədim və əparıcı müxalifət partiyasının - Müsavatın dəfələrle təxire salınan və özünməxsus ziddiyyət daşıyan qurultayı keçiriləcək. Ali toplantıda partiyanın əvəzsiz lideri Isa Qəmbər öz vədində sadıq olaraq "vida" nitqi söyləyəcək və mahiyyət etibarılı çağdaş Azərbaycanın siyasi praktikasında ilk dəfə olaraq alternativ əsasda və rəqabət formasında Müsavatın yeni başqanı seçilecək.

Bir çox başqa ölkələrdə olduğu kimi, Azərbaycanda da yalnız plüralistik demokratianın inkişaf yolunu seçmiş partiyalar əsasən öz liderlərinə görə "tanınır" və dəyərləndirilir. Üstəgəl, bir çox partiyalar liderdən kənar sənki yeterli mövcudluq qabiliyyətinə, real hərəkət programına və öz stabil kursuna malik olmur. Bu da təəccübü deyil, nədən ki, bizi dəksər partiyalar konkret siyasi platforma və rəfə yox, konkret liderə uyğun qurulub. Onlar elə bil ki, öz partiya "boss"unun ambisiyalarının reallaşması işində zəruri əlavəyə çevrilir və liderin (bir qayda olaraq, fors-major vəziyyətlərdə) "gedəcəyi" təqdirdə ya öz fəaliyyətlərinə xitam verir, ya da yeni "boss"un maraq və ambisiyalarına uyğun təzədən qurulurlar.

Siradan istisnalar isə biziñ olduqca azdır və onlardan biri də Müsavatdır. O partiya ki, orada hətta lider dəyişikliyi də demokratik yolla həyata keçirilir. Şübəhəsiz ki, bunda Isa Qəmbərin və partiyanın xidməti az deyil. Əlbətə ki, Müsavat da partiya olaraq özünüñ danılmaz liderinə - Isa Qəmbəre görə "tanınır" və dəyər verilir. Ancaq fikrimizcə, eks iddia də edələtdir: siyasetçi kimi Isa Qəmbər də nüfuzlu, populyar və özünüñ çıxdan təsdiqləmiş bir partiyanın - Müsavatın lideri olaraq "tanınır" və ona dəyər verilir.

Bu, xeyli dərəcədə onunla bağlıdır ki, Müsavat zamanın və cəmiyyətin ona tələbatı olan, ehtiyac duyulan partiya olaraq Azərbaycanın siyasi həyatının, siyasi tarixinin ayrılmaz və müüm elementidir. Dünən partiyanın sükanı arxasında böyük Məmməd Əmin Rəsulzadə durmuşdu, sonra 22 il ərzində Isa Qəmbər dayandı, sabah isə onun yaxın və sadıq silahdaşlarından biri duracaq. Ancaq program dəyərləri, ideallar və müsavatçılıq ruhu bu təşkilatda gərək siyasi konyukturaya mərəuz qalmış. Çünkü cəmiyyət bu yaxınlarda 100 ilinliyini tamamlamış Müsavat hələ uzun müddət ehtiyac duyacaq.

İsa Qəmbər Və Müsavat

Başqanlıqdan getsə də, partiya və o, hələ uzun müddət bir-birinə, ikisi isə cəmiyyətə gərək olacaq...

"Belə təəssürat yaranır ki, özünün siyasi fəaliyyətində Isa Qəmbər bu prinsipdən istifadə edir: "Düşünülməmiş söz deməmək, düşünülməmiş addım atmamaq". Bu keyfiyyət sayesində o, praktik olaraq onu gözdən salacaq, siyasi reputasiyasını korlayacaq heç bir aşkar səhvə yol vermır"

Bununla belə, çağdaş Müsavati onun əvəzsiz lideri Isa Qəmbərsiz, həbələ Isa Qəmbərin özünü də Müsavatsız təsəvvür eləmək çətindir. Partiya yəqin ki, qurultaydan sonra da belə bir təcrübəli, siyasi cəhətə bərkimmiş və nüfuzlu lidərə ehtiyac duyacaq: axı, xeyli dərəcədə məhz onun bacarıqlı rəhbərliyi sayəsində müasir Müsavat aparıcı və müxalif təşkilat kimi davamlı imicə sahib olub.

Eyni ölçüdə Isa Qəmbər siyasetçi olaraq öz partiyasının destəyinə bundan sonra da ehtiyac duyacaq, çünkü onun siyasi imici de əhəmiyyətli dərəcədə Müsavat faktoruna bağlıdır - həm tarixi, həm de müasir kontekstdə. 1918-ci ildə Müsavatın qurucusu M.Ə.Rəsulzadə və onun gözəl silahdaşları tərəfindən qaldırılan "Azadlıq, demokratiya və inkişaf" bayrağı 1988-ci ildə təzədən Ə.Əlçibey, İ.Qəmbər və Azərbaycan Xalq Cəbhəsinin və milli-azadlıq hərəkatının digər liderləri tərəfindən təzədən qaldırılıb.

Məhz həmin dövrdə, müstəqillik uğrunda mübarizə dalğasında Müsavatın tarixi "reabilitasiyası" və reanimasiyası yönündə ilk cəhdər edilməye başladı. SSRİ dağıldan və Azərbaycan dövlət müstəqilliyi qazanandan sonra ölkədə Müsavatın fəaliyyətinin bərpası üçün real şərait yetişdi. 1992-ci ildə Bakıda Isa Qəmbərin partiyanın sədri seçiləmisi ilə nəticələnən Bərpa Qurultayı keçirildi. Beləliklə də, 70 illik kommunist repressiyalarından, məcburi emiqrasiya və gizli mövcudluqdan sonra Müsavat Azərbaycanda fəaliyyətini bərpa eldi. Üstəlik, olduqca qisa zaman ərzində o, yenidən ölkədə ən populyar və nüfuzlu partiya oldu. Bu da əhəmiyyətli dərəcədə Müsavat, onun Rəsulzadədən tətbiqətən Isa Qəmbərədək olan liderlərinin şərəfli və vərəsəlik tari-

dirmələr nə qədər obyektiv olsa da, həmişə risk var ki, onlara münasibətde qərəzlə və ya tərəflə yaşınamada suçlanasın. Isa Qəmbər hətta başqan postunu tərk edəndən sonra da çətin ki, siyasi fəaliyyətini dayandırsın və düşünnürəm ki, hələ uzun müddət o, ölkənin fəaliyyətdə olan siyasetçisi statusunda qalacaq.

Onun siyasi nüfuzunun sirri çətin ki, yalnız tarixi kontekstə və Müsavat ideologiyasına bağlamaq mümkün olsun, həmçinin çətin ki, yalnız partiyanın özünün populyarlığı, çərçivəsində əsaslandırmaq mümkün olsun. Qənaetimizə görə, xeyli dərəcədə bunda onun özü də "günahkarıdır". Belə ki, Isa Qəmbərin mövcud rejimin principal opponenti, sadıq demokrat və patriot olaraq, ağlı strateq, bishmiş və sağlam düşünceli siyasetçi, maraqlı həmsöhbət və intellektual şəxs

"Onun nüfuz və avtoritetinin sirri böyük ölçüdə rasional inama, şəxsi cazibədarlığa və etimad faktoruna əsaslanır"

olaraq, nəhayət, Rəsulzadə və Elçibey irsinin ardıcıl davamçısı olaraq sabit imici - təbii keyfiyyətlərin, həyatı və siyasi bioqrafiyanın, habelə öz üzərində daim məqsədönlü şəkilde işləməyin məcmu məhsuludur.

Siyasetçi olaraq Isa Qəmbərə ümumən öz reputasiyası və

avtoritetinin sirri böyük ölçüdə rasional inama, şəxsi cazibədarlığa və etimad faktoruna əsaslanır. Sonuncu da öz növbəsində əsasən onun pozitiv imici və qüsursuz siyasi reputasiya ilə əla-qədardır.

Onu da qeyd edək ki, Isa Qəmbər Azərbaycan siyasi səh-

nəsine çıxdıqdan dərhal sonra geniş kütlərin simpatiyasını qazanıb və özü haqda parlaq, ağıllı və ən perspektivli siyasetçi rayını möhkəmlədi. İlk dəfə olaraq o, özünü inamlı və səs-küylü şəkilde 1985-ci ildə Zori Balayanın qalmaqallı "Ocaq" kitabına sənballı cavab yazmaqla bürüze verib. Bu cavab yazısı uzun illər əl-lərdə gəzib və hamı oxuyub. 1988-ci ildə isə o, milli-azadlıq hərəkatının və Azərbaycan Xalq Cəbhəsinin liderlərindən biridir. O vaxtdan o, həmişə geniş ictimaiyyətin diqqət mərkəzində və ölkə siyasi meydanında həllədici fiqurlardan biri olub.

Olduqca qısa zaman kesi-yində Isa Qəmbərən populär və "tanınan" siyasetçi, hakimiyət piramidasının zirvəsinə ən əsas iddiaçılardan birinə çevrilib. Müsavat lideri haqda çıxdan praktik olaraq kobud səhvler buraxmayan princip və rasional siyasetçi imici möhkəmlənib. Onun siyasi xarakterinin güclü tərəfi aşkar görünən diplomatik və siyasi qabiliyyətidir. O, qədərində pragmatikdir, taktiki olaraq ehtiyatlıdır, impulsiv hərəkətlər-dən qaçırm, özünün bütün aksiyaları və siyasi manevrlərini rasional şəkildə hesablayır.

Opponentlər üçün o - həmişə tehlükəli rəqibdir, nədən ki, ehtimal böyüdür ki, istənilən danışqlardan, debat və qarşışdırmaqlardan o, qalib çıxməq qabiliyyətindədir. Belə təəssürat yaranır ki, özünün siyasi fəaliyyətində Isa Qəmbər bu prinsipdən istifadə edir: "Düşünülməmiş söz deməmək, düşünülməmiş addım atmamaq". Bu keyfiyyət sayesində o, praktik olaraq onu gözdən salacaq, siyasi reputasiyasını korlayacaq heç bir aşkar səhvə yol vermır.

Bu gün Isa Qəmbər partiya sənədini başqanlıq 4 namizəd-dən birinə təhvil verəcək. Yəqin ki, bu ya Arif Hacılı olacaq, ya da Qubad İbadoglu. Gəlin, onların hər birinə və bütövlükde Azərbaycanda partiyalı hakimiyyət dəyişikliyinin əsasını qoymuş Müsavat Partiyasına uğurlar arzu edek.

Isa Qəmbər - Müsavatın 22 illik əvəzsiz liderine gəlince, onun üçün mübarizədən, siyasetdən getmək hələ tezdir. Ona hələ uzun müddət həm siyasetçi, həm ictimai xadim və ziyanlılığın nüfuzlu nümayəndəsi, nəhayət, özünün yaratdığı Milli Strateji Düşüncə Mərkəzinin rəhbəri kimi tələbat olacaq.

Bütün amplikalarda sizə uğurlar, Isa Qəmbər!

□ Fikrət QARDABANLI

Şəxsiyyətlərin yox, dəyərlərin partiyası

Zahid SƏFƏROĞLU
zsafaroglu@gmail.com

Müsavat çağdaş tarixində növbəti, mühüm bir mərhələ ərefəsindədir. Bu gün partiya müstəqil Azərbaycanda özünü bərpasın- dan keçən 22 ilde ilk dəfə olaraq demokratik başqan dəyişikliyinə gedəcək. Yeni lider İsa Qəmbər xarizması və sanbalına malik olmasa da, bu, hədisənin mahiyyətini kiçiltmir.

Başqan dəyişikliyi şəksiz ki, yetərincə ciddi və ictimai-siyasi əhəmiyyətli bir olay olacaq. Nədən ki, Müsavat fırqə çərçivəsinə sığan anlayış deyil, Azərbaycan adı ilə assosiasiya edilən bir məfhumdur. Mübələğəsiz demək olar ki, bu gün cəmiyyətin ölkə həyatına biganə olmayan kəsiminin, ictimai-siyasi qüvvələrinin, dünyadakı, Avropa və Amerikadakı, Türkiyədəki mühacirlərin gözü Müsavat qurultayında olacaq.

Müsavat, onun taleyinə məsul olan yetkililər, qurultay nümayəndələri bu diqqət və marağa adekvat davranmağı bacarmalıdır. Buna inanıraq. Hər halda, Müsavat ölkə boyu total şəkildə saxtalaşdırılan seckilər fonunda indiki hakimiyətə, cəmiyyətə daim demokratik secki örnekleri, pozitif nümunelər bəxş etməyi bacarmış, seckilərə, demokratiyaya inamin darmadağın olmasına imkan verməmiş bir siyasi təşkilatdır. Ölkədə ilkin demokratik seckiləri birinci dəfə Müsavat keçirib, müxalifət düsərgəsində reallaşan praymerz də onun adına bağlıdır.

Inanıraq ki, yeni başqan seckiləri də demokratiklik saridan "korluq" çəkməyəcək. Bunu həmçinin, namizədlərin təbliğat kampaniyasının Nizamnamə və etik qaydalar gözlənilməklə normal keçməsinə nəzərən deyirik. Şəxsən mən prosesə bir qədər də demokratiklik vermək üçün təklif edərdim ki, daha zəif qələbə şansı olan iki namizəd son anda digər iki namizədin xeyrinə öz namizədiyini geri götürsün.

Ən ümdəsi odur ki, nəticəsində asılı olmayıaraq, yerde qalan rəqiblər demokratik yolla seçilmiş təzə başqanın legitimliyini dərhal tanışınlar və onu təbrik etməyə özlərdən güc tapsınlar. Əks halda, belə çıxacaq ki, seckilər həyət qatılıb. Bu da Müsavatın adı və nüfuzuna xələl getirəcək, ictimai rəyde onu dila-dışə salaraq, siyasi rəqiblərə uzun müddət çeynəniləcək antitəbliğat saqqızı verəcək. İddiaçıların sayı 4-dür, başqanlıq postu isə - bir. Əgər namizədlərin hamısı partiyaya dəyərlərə görə deyil, vəzifəyə görə gəlibse, onda çətin olacaq...

Azad, ədalətli, demokratik seckilər şübhəsiz ki, hər bir cəmiyyəti daha güclü, daha dayanıqlı elədiyi kimi, siyasi partiyalar da vaxtlı-vaxtında reallaşan daxili azad seckilər sayəsində yeni nəfəs almaqla güclənir, modernleşir, böyük seckilər üçün təcrübə toplayır. Başlıcası, belə bir siyasi təşkilat iqtidar olanda da demokratik dəyərlərə önəm verir, teməl haqları tərk etmir, ölkədə avtoritarizm meyllerinin yaranmasını əngelləyir.

Müsavat həqiqi mənada bu cür partiyadır. Ayrı cür ola bilməz. Unutmayaq ki, bu partiya təkcə cibində Müsavat biletini gəzdirənlərin yox, Azərbaycana istiqlaliyyət bəxş elemiş bir partiyaya, böyük Rəsulzadəyə qarşı qəlbində sevgi daşıyan hər kəsindir. Müsavat ən azı son yüz illik dövrdə Azərbaycanın şərfli bir tarixidir.

Diqqət edin, Müsavatın rəqib-düşmənləri bir qayda olaraq, Azərbaycana, onun müstəqilliyinə qənim kəsilənlər olub. Sovet rejimi Cümhuriyyət hökumətini həmisi Müsavat hökuməti adlandırdı, bu mövzuda çəkilmiş bir sıra Azərbaycan sovet filmlərində də ("Qatır Məmməd" və s.) eyni istilahdan istifadə olunub. O səbəbə ki, Cümhuriyyət devrilər də, Müsavat xalqın qəlbindəki taxtını, saflığını qoruyub saxlaya bilib.

Müsavat başqanlığına keçirilən secki kimin qalib gəlməsindən asılı olmayıaraq ən əvvəl bu meyara, bu imicə və daşlaşmış statusa, nəhayət bu gözləntiya cavab verməlidir. Yeni çağdaş Müsavat şəxsiyyətlərdən daha çox, dəyərlərin partiyası odluğuna bu gün daha bir möhür vurmalıdır - Müsavatın ən böyük əsəri olan müstəqil Azərbaycanda!

Bəd proqnozları puç edən başqan

Xalid KAZIMLI

İsa Qəmbər Müsavat başqanı statusunda son sözünü dedi, son mətbuat konfransını keçirdi və getdi. Bu gündən o tamam başqa bir statusda olacaq - Müsavat üzvü, eyni zamanda Müsavat lideri.

Deyirdilər, əslində bu, bir oyundur, Isa Qəmbər başqanlıqdan getməyəcək, vaxtı qəsdən uzadırlar, məqsəd başqa şeydir. Siyavuş Novruzov bu xüsusda bir kitablıq bəd proqnoz vermişdi, hamisi yanlış çıxdı.

"Vəzifəsini oğullarından birinə verib gedəcək" deyənlər, hətta bunu arzulayanlar da vardi. Belə bir şey olsa onların dili uzanacaqdı, "gördünümüzü, sülalə siyaseti pis şeydirse, Isa Qəmbər niyə elə etdi?", - deyə üzə kükremək şansı qazanacaqdalar. Onlar da yanıldalar.

O qədər çox söz deyirdilər, "dərin-dərin" analizlər, uzaqgörən proqnozlar verirdilər ki, bəzən ictimai rəy də çəşirdi.

Zətən, son vaxtlar müxalifət liderlərinin "öz kreslolarından yapışdırma" məsələsi ümummilli problem halına gelmişdi, müxalifətin opponentleri eyzen bunu müzakire edir, müxalifət düsərgəsinin baş töhmətinə çevirmək istəyirdilər.

Sanki müxalifət lideri olmaq xüsusi bir imtiyazdır, adam lider olanda cah-cələl içinde yaşayır, kef edir.

İctimaiyyət arasında doğrudan da belə bir geniş yayılmış qənaət var. Çok az adamlar bilir ki, indiki halda müxalifət lideri olmanın ən böyük "mükafatı" sıxıntı və məhrumiyətlərin möngənəsində əzilməkdir.

Partiyanın cari xərclərini ödəmək, həbs olunan üzvlərin ailələrinə maddi yardım göstərmək, qonaq-qarəni qəbul etmək, yola salmaq, ehtiyacı olanlara el tutmaq - neçə-neçə bu cür xərclər var və Azərbaycan reallığında bir müxalifət lideri bunların öhdəsində gələməsi olduqca çətindir. Bu ölkənin istenilən möhürü, şəmpli dövlət vəzifəsini tutan şəxsin maddi imkanları müxalifət liderininkindən qat-qat böyükdür.

"Bəzi məmurların liderlərə gizlice milyonlar verməsi", "xaricdən axan qrantlar" barədə deyilənlər isə sadəcə mifdir - ən azı Isa Qəmbərə münasibətdə.

Bu hakimiyət uzun illər müxalifət partiyalarını məhz maddi problemlər içinde boğaraq zeiflətməyə çalışdı və buna müəyyən dərəcədə nail oldu. Partiyaların dövlət bütçəsində maliyyələşməsinin qarşısını almaq üçün böyük və aparıcı partiyaların nümayəndələrinin 2010-cu il seckilərində parlamentə düşməsinin qarşısı da buna görə alındı.

Ancaq hər halda meydanda fədakar, dəyanətli və mətin insanlar var, onlar bu keyfiyyətləri daşıyan başqanlarının ətrafında birləşdilər, dözüb durdular, partiyani da, müxalifət institutunu da qoruyub saxladılar.

Hazırda Isa Qəmbər partiya başqanlığından getməsinə görə derindən üzülenlərlə yanaşı, çırtma çalıb oynamaya hazır olanlar da var.

Bir müddət sonra hər iki qrup yanıldılarını anlayacaq. Isa Qəmbər ne tərefdarlarını üzəcək qədər uzağa gedəcək, ne də rəqiblərini sevindirəcək qədər. O, hələ bir müddət də siyasetdə olacaq, qərarlarla, situasiyaya bacardığı qədər təsir edəcək.

Bu, bir örnəkdir, ölkənin demokratikləşməsini istəyən hər bir şəxs öz təcrübəsi, fəaliyyəti ilə bu cür nümunə göstərə bilər.

Bənzər addımı Isa Qəmbər də evvel atanlar olub, fəqət o zaman həmin addım bu qədər ictimai rezonans doğurmamışdı. Görünür, bu, partiyaların təşkilatlanma, polulyarlıq və ictimai rəyə təsir əmsalları ilə bağlı idi.

Bu addım əslində müxalifətə yönelik bir sıra spekuliyasiyaların qarşısını da almışdır. Siyasi arenada boy göstərmək istəyən bir sıra yeni siyasiler tez-tez deyirdilər: "Onlar qocalıb, təqəyüde getməlidirlər"; "Vitrinə yeni şəxslər gelməlidir"; "Gənclərin qarşısı açılmalıdır"; "Ənənəvi müxalifət yerini müasir düşüncəli siyasetçilərə verməlidirlər".

Hər dəfə bu kimi iddialar sessləndə hamı nadənsə Isa Qəmbər tərəfə boyanır, ondan reaksiya gözlayırı. Isa Qəmbər də "heç kəsin qabağını kəsməmişik, buyurub ortaya çıxın" deyirdi. Ancaq onlar həmisi "Müsavat başqanı Isa Qəmbər" amilinin kölgəsi altına qalırdılar.

Budur, Isa Qəmbər artıq partiya başqanı deyil, sıravi partiya üzvüdür, iddialı şəxslərin lider olmağa nə dərəcədə potensialı çatdığı tezliklə ortaya çıxacaq.

İndi Seçim Anıdır

Zəhil MÜQƏBIYƏLİ
zabil525@yahoo.com

Yazıyla bu başlığı seçimim təsadüfi deyil. Bu, Isa Qəmbər 2003-cü ilin prezident seckilərindən əsas şəhəri idi. Isa Qəmbər prezidentliyə namizəd kimi möhtəşəm secki kampaniyası məhz bu şəhərlə aparılmışdı. İndi isə Müsavatın özündə seckilərdir. Bu gün Müsavat Partiyasının qurultayı və yeni başqan seckiləridir. 22 il Müsavat rəhbərlik edən Isa Qəmbər bu gün başqanlıqdan gedir və müsavatçılar özlərinə yeni rəhbər seçəcəklər. Söyü əsl mənasında Müsavat və onun üzvləri üçün İndi Seçim Anıdır. Başqanlıq iddialı olan dörd namizəd texminən bir aya yaxın təbliğat kampaniyası apardılar və bununla da Müsavat Azərbaycana yeni demokratiya nümunəsi gətirdi, hər bir partiyaya örnek olacaq bir ilkə imza atdı.

Aparılan secki kampaniyası Müsavatın strukturlarını, üzvlərini xeyli canlandırdı, partiyanın özünü və ölkənin siyasi həyatına dinamika getirdi. Facebookdakı bəzi "atişmaları" çıxsaq, ümumilikdə namizədlər secki kampaniyasını çox təmkinlə, bir-birinin ünvanına hansı ittihamlar, aşağılayıcı ifadələr işlətmədən apardılar. Məhz Müsavata və onun üzvlərinə, Isa Qəmbər 22 il başqan olduğu bir partiyaya da yaraşanı budur.

Xüsusən də secki mübarizəsinə qoşulan Müsavatçı gənclərin bu kampaniyadakı təmkini, özlərini aparmaları, rəqiblərə qarşı hər hansı qara "piar" aparmaları diqqətənəkən oldu. Adətən bu cür yarışlarda gənclər daha çılğın, daha emosional, daha etirazçı olurlar. Amma Müsavatçı gənclər bunun əksini ortaya qoyular. Bu həm də bir əxlaq məsələsidir. Siyasi baxımdan Müsavatda yetişən gənclər elə bu siyasi əxlaqi da bu partiyada öyrənilər. Ümumilikdə isə xırda-para məsələləri nəzərə almasaq, bu secki kampaniyası Müsavatda dəyərlərə, əxlaqa böyük üstünlük verildiyini bir daha ortaya qoyma.

Arzu və ümid edək ki, indiyədək aparılan uğurlu və namizədlərin bir-birini aşağılamadığı, təhqir etmədiyi secki kampaniyası bu gün elə bu formada da başa çatacaq.

Müsavatçılar öz yeni başqanlarını seçərək hamiliq-la bir yerde yola, mübarizəyə davam edəcəklər.

Əgər bu partiya ölkə siyasetinə bir yenilik gətirərək başqan seckisini belə bir kampaniyanın sonucu olaraq seçim nümunəsini ortaya qoysa, bunun nəticəsinin də ölkə, cəmiyyət üçün bir nümunə olmasını təmin etməlidir.

Bununla da həm cəmiyyətə, həm də opponentlərə bir mesaj verilməlidir ki, həm Müsavat öz dəyərlərinə sadıqdır, partiyada hansı xırda qrup maraqları yox, ümumi mübarizə əzmi var. Ən əsası da demokratik seckinin necə keçirildiyini sübut etməkdir.

Əgər hər kəsin niyyəti doğrudan da Müsavatın gücənməsinə, böyüməsinə, mübarizəni davam etdirməsinə nail olmaqdırsa, o zaman seckinin nəticəsində asılı olmayıaraq, hər kəs bunun belə olduğunu əməli ilə təsdiqləməlidir.

Müsavat bu qurultaydan hansısa qopmalar, parçalanmalarla yox, daha da bütünləşərək çıxməlidir. Bu həm də Azərbaycan, onun gələcəyi, ölkə siyaseti üçün lazımdır.

Müsavatın qurultayında iştirak etmək üçün Bakıya gələn Ankaradakı Azərbaycan Kültür Dərnəyinin rəhbəri Cəmil Ünal dünən "Yeni Müsavat"ın redaksiyasını ziyyərət edərkən çox gözəl sözlə dedi.

Cəmil bəy dedi ki, əlbəttə bu seçimdə bir kişi qazanacaq, amma qazanmayan olmayıacaq. Yeni seckini qazanmayanlar "mən ududum" deməməlidir.

Çox doğru yanaşma, doğru mövqedir. Bu qurultayda bütövlükdə Müsavat qazanmalıdır. Ümid edək ki, belə də olacaq.

Çap mediası deyilənləri nəzərə alır, elektron media isə yox...

“Çünki çap KİV-ləri xeyli dərəcədə açıq və canlıdır”

Prezident Administrasiyasının rəhbəri Ramiz Mehdiyevin qəzet və sayt redaktorları ilə son görüşünün izləri mediada özünü göstərir. Artıq hərbi mövzularla bağlı jurnalistlər daha çox həssaslıq nümayiş etdirir, qəzetlər, saytlar xəbər seçimində, ona yanaşmada daha çox professional davranışdır.

Amma bu məsələdə diqqət çəkən nüans ölkə mediası ilə bağlı edilən tənqidlərə reaksiya məsələsidir. Xatırlayırınsa, daha önce Ramiz Mehdiyev səviyyəsində ölkə televiziyonları ilə bağlı bir neçə dəfə tənqidli məqalə dərc edilib. Həmin yazınlarda R.Mehdiyev kanalların program siyaseti, efir medeniyəti ilə bağlı xeyli tənqidlər səsləndirdi, bunların nəticəsi olmadı. Efirde yənədə keçmiş ab-hava hökm sürməsi faktıdır.

Hər iki hadisə və ardınca baş verənlər müqayiseli təhlil zərurəti yaradır. Belə ki, nə üçün televiziyonlar çap mediasından fərqli olaraq tənqidə əhəmiyyət vermir və hətta ondan nəticə çıxmır?

“Yeni Nəsil” Jurnalıstlər

Yaxın Şərqdə terror qarşı başlayan növbəti savaş artıq Azərbaycana da sırayət edib. İki gün əvvəl MTN xarici ölkələrdə savaşla qatılan 26 Azərbaycan vətəndaşının həbs edib. Bununla da hökumət rəsmi olaraq terroru qarşı tədbirlər həyata keçirildiyini təsdiqlədi.

Qeyd edək ki, Azərbaycan vətəndaşlarının xarici ölkələrdə gedən savaşlara qatılması, qeyri-qanuni döyüş birliklərinə, terror qruplarında təmsil olunması xəbərləri yeni deyil. Ancaq son illərdə bu məsələ ilə bağlı narahatlıq daha da artıb. Bu isə xaricə savaşmaq üçün gedən ölkə vətəndaşlarının sayıının artması ilə bağlıdır. Buna paralel olaraq Azərbaycanın özündə də ekstremist, terrorçu, nifret yayan, xüsusi də dinlər arasında nifreti körükleyən çağırışların sayı hiss olunacaq qədər çoxalıb.

Doğrudur, hökumət artıq xarici ölkələrə döyüşmək üçün gedənlər, eyni zamanda bu işin təşkilatçıları, “cihad”a təşviq edənlərə bağlı müəyyən tədbirlər görür, ilk həbs olunanların siyahısı da bunu deməyə əsas verir. Ancaq qəribə də olsa, bütün çağırışlara, inzibati tədbirlərə baxmayıaraq, Azərbaycanda da açıq şəkildə terroru çağırışlar, nifreti körükleyən fəaliyyətlərə rast gəlinir. Xüsusən də son illərdə internet mediası, saytlar, sosial şəbəkələr üzərində açıq şəkildə terroru çağırış, terroru müdafiə, beşən isə təhdidler və digər nifreti, zorakılığı təhlili edən fəaliyyətlər müşahidə olunur. Bunu bir çoxları açıq şəkildə, bir çoxları isə gizli olaraq, saxta adlar altında aparır.

Qeyd edək ki, araşdırmlara əsasən hazırda bir çox terror təşkilatları əsas təhlili-təşviqat işlərini, o cümlə-

Birliyinin sədri Arif Əliyev hesab edir ki, çap mediası elektron mediasına nisbətən çox rəngarəngdir. Müsahibimizin fikrincə, çap mediasının idarə təbəqələri bir qayda olaraq aşağı, yəni, icraedici, “qu-laqasan” səviyyədədir. Media eksperti dedi ki, televiziyanın ideoloji idarəciliyi şikayət edən mərkəzlərin özündən gelir: “Ona görə də nə məsələdir, orda həll olunmayan məsələlərdir ki, üstündən 4-5 il keçməsinə baxmayaraq bu xəsteliklər xronikləşir. Bizdə elə siyasiya yaranıb ki, TV informasiya dünyasının tamam başqa sahəsindədir, çap media başqa sahəsində”.
Müsahibimiz hesab edir ki, elektron mediasda bu məsələlərin həlli qat-qat asandır.

Onun fikrincə, əgər həll olunmursa, deməli, problem ümumi yanaşmadadır: “Çap KİV-ləri xeyli dərəcədə açıq və daha canlıdır. Onlar baş verən deyışikliklərə, səslənən fikirlərə reaksiyalarını dərhal göstərilər. Əger tapşırıq verilsə, sabah 9 kanalın 9-dada eyni təbliğat gedəcək. Elektron KİV-lərində isə bu, mümkin dəyil. Bunların idarəcilik for-

maları və tabeçilik dərəcələri başqdır”.

A. Əliyevin fikrincə, azadlıq na dərəcədə çoxdur, məsuliyyət də bir o qədər çoxdur. Müsahibimiz dedi ki, çap KİV-ləri elektron KİV-lərindən daha azad və məsuliyyətlidir: “Söhbət yalnız gələn göstərişlərin icra keyfiyyətindən gedə bilir”.

□ Sevinc TELMANQIZI

Media “hərbi sirr” məsələsində qanuna tabe olacaq

Arif Əliyev: “Bu, media üçün təsireddi məsələ olmayıacaq”

Xəber verdiyimiz kimi, İlham Əliyev sentyabrın 24-də “Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin Ermənistan Respublikası Silahlı Qüvvələri ilə temas təttilində bəzi təhlükəsizlik tədbirləri haqqında” Sərəncam imzalayıb.

Sərəncama əsasən, Nazirlər Kabinetin “Dövlət sirri haqqında” Qanuna uyğun olaraq dövlət sirri təşkil edən məlumatların yayılmasına görə məsuliyyətin gücləndirilməsinə dair təkliflərin bir ay müddətində Azərbaycanın prezidentine təqdim etməli, jurnalistlərin cəbhəboyu zonada akkreditasiyası və cəbhəboyu zonaya xidməti ezamiyyətlərinin Müdafiə Nazirliyi ilə razılıqlaşdırılması qaydasını ölkənin prezidenti ilə razılışdırmaqla təsdiq etməlidir.

Müdafiə Nazirliyinə tapşırılıb ki, cəbhəboyu zonadakı vəziyyət barədə məlumatların əhalilərə çatdırılması ilə bağlı nazirliyin mətbuat xidmətinin fealiyyətinin əvvələyini artırmaq üçün tədbirlər görsün, KİV-lərdə və internet informasiya ehtiyatlarında, o cümlədən sosial şəbəkələrdə cəbhəboyu zonadakı vəziyyətə bağlı verilən məlumatların mütemadi monitoringini təmin etsin və “Dövlət sirri haqqında” Qanuna görə dövlət sirri təşkil edən məlumatları yayan şəxsləri müəyyənləşdirib onları qanunla müəyyən edilmiş məsuliyyətə cəlb olunmasını təşkil etsin.

Sərəncamda Azərbaycan Mətbuat Şurasına hərbi sahədə Azərbaycan Respublikasının milli təhlükəsizliyinə xələl getirilə bilən məlumatların KİV-lərdə və internet informasiya ehtiyatlarında, sosial şəbəkələrdə yayılmasının qarşısının alınması məqsədi ilə kütləvi informasiya vasitələri və əhali arasında təbliğat-izahat işini təşkil etmək tövsiye olunub.

Qısa müddət bundan sonra Prezident Administrasiyasının rəhbəri Ramiz Mehdiyevlə redaktorların görüşündə müzakirə olunan məsələlər artıq qanunvericilik səviyyəsində ortaya çıxıb. Bunun medianın həyatına nə getirəcəyi ilə bağlı sual isə aktuallığını qorumaqdadır.

“Yeni Nəsil” Jurnalıstlər Birliyinin sədri Arif Əliyev hesab edir ki, bu, media üçün o qədər də təsireddi məsələ olmayıacaq. Onun sözlerinə görə, onsuza də dövlət sirri və ona yaxın informasiyalar mediadə ümumi informasiyaların yüzdə bir faizi təşkil etmər. “Medianı ictimai əhəmiyyətli hadisələr maraqlandırır. Məsələn, DİN və Müdafiə Nazirliyi haqda, eləcə də dövlət təhlükəsizliyi barədə informasiyalar daha çox oxucu cəlb edir. Bu, dövlət üçün ayrıca institut olaraq həssas məsələdir. “Dövlət sirri” haqda qanun qəbul olundan sonra orda qeyri-dəqiqlik olması barədə jurnalıst təşkilatları car çəkmişdir. Amma bu məsələlərdə dəqiqləşmələr olmalıdır. Bəzən məmər özbaşına deyir ki, filan məsələ dövlət sirridir”.

A. Əliyev məsələnin qoyuluşu baxımdan qəribə heç nə görmədiyi bildirdi. Müsahibimiz hesab edir ki, əsas problem Azərbaycanda sui-istifadəyə çox vaxt cəhdələrin olmasındadır. Ekspertin fikrincə, Müdafiə Nazirliyi mütləq əvvələyini artırmalıdır. Çünki sözügedən qurumda əvvələyini artırmalıdır. “Sanki maqnitafona deyilən sözlər təkrarlanır. Suallara da cavab verilmir. Bu məsələdə bir tənzimlənmə olmalıdır ki, dövlət strukturları da sərənən yayılması mənasında əziyyət çəkməsin. Bu mövzu Azərbaycan mediasının özünü də 80-ci illərinin sonundan maraqlandırır. Dövlət orqanları düzgün hərəkət etmələr, media bu məsələdə onların köməkçisi olacaq. Məmurların, deputatların özülləri ilə bağlı media dəfələrə məsələ qaldırıb. Bu baxımdan da hərbi sirlə bağlı məsələ nizamlanmalıdır”.

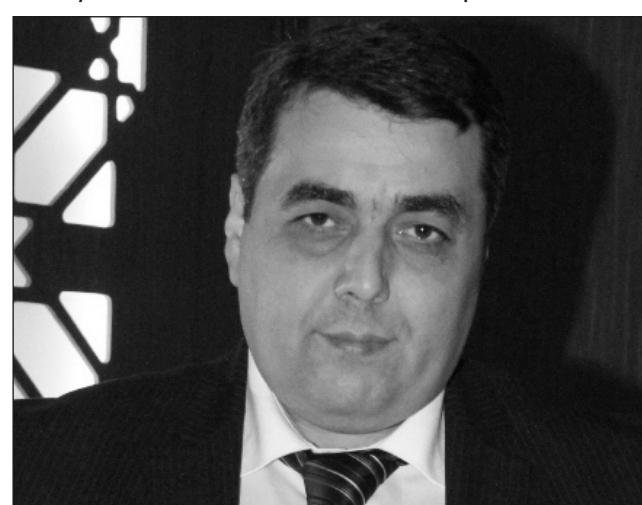
“Yeni Nəsil”in sədri hesab edir ki, məsələnin qoyuluşunda ciddi təhlükə yoxdur. Müsahibimizin sözlerinə görə, problem onun içrasındadır.

Mətbuat Şurasından isə bildirdilər ki, sərəncamdan irəli gələn və onların üzərində düşən bütün funksiyaları yerinə yetirəcəklər. Hələlik bununla strateji dəqiqləşdirmələr gedir. Kütləvi informasiya vasitələri və əhali arasında təbliğat-izahat işinin təşkili ilə yaxın zamanlarda başlanacaq.

□ Sevinc TELMANQIZI

Mediadaki terror çağırışları

Xaqani Səfəroğlu: “Bununla mübarizə üçün Azərbaycan dünya internet məkanında aparılan mübarizəyə qoşulmalıdır”

dən yeni üzvlərin cəlb olunması kimi mühüm işləri mehz internet mediası üzərində həyata keçirir. Öten gün Qərb mətbuatında ISİD-ə məxsus sosial şəbəkə hesablarından birinin növbəti dəfə Facebook tərəfindən qapadılması haqda məlumat onu göstərir ki, artıq dünyada ölkələri bu prosesə seyrə qalmır.

Bəs hazırda dünya təcrübəsi necədir? Cəmiyyətə ciddi təsir ricaqlarından biri və əslinde birincisi hesab olunan yeni media üzərində terror çağırışları, zorakılığı müdafiə kimi təhlükələrin qarşısı necə alınmalıdır? Tənzimləmələr necə olmalıdır?

“Yeni Media Jurnalıstları” İctimai Birliyinin sədri Xaqani Səfəroğlu deyir ki, internet medianın tənzimlənməsi üçün ilk növbədə onun hüquqi sta-

tusu aydın olmalıdır. Ancaq X.Səfəroğlunun fikrincə, bu sahədə ciddi boşluqlar var: “Çox təəssüf ki, Azərbaycanda online media bir qədər peşəkənde halda fəaliyyət göstərir. Yeni Internet KİV-lərin fəaliyyəti üçün qanunda xeyli boşluqlar var. İlk olaraq ölkədə “İnformasiya təhlükəsizliyi haqqında” Qanun qəbul olunmalıdır”.

Azərbaycanda internet mediası üzərində terroru çağırışların müşahidə olundığını qeyd edən həmsöhbətimizin fikrincə, bu məsələdə sosial şəbəkələr bir qədər fərqli durumdadır: “Azərbaycanın internet KİV üzərində terroru çağırış və destək çağırışları daşıyan xəbərlər yayılmışdır. Yalnız sosial media vasitələrində - Facebookda və sosial şəbəkələrdə belə mesajlar daşıyan sehifələr mövcuddur. Bununla mübarizə üçün qanunda xeyli boşluqlar var. İlk olaraq ölkədə “İnformasiya təhlükəsizliyi haqqında” Qanun qəbul olunmalıdır”.

□ KƏNAN

Şeyxin ehsan mührəbəsi - səbəb nədir?

QMİ sədri bir qayda olaraq din sahəsində ona qarşı çıxanların cəzalandırılmasına nail olur

Azərbaycanda hökumətin yas məclislerinin sadə keçirilməsi ilə bağlı qadağası ölkədə birmənalı qarşılınmadı. Əhalinin böyük qismi ehsan qadağısını və ya tənzimləmələrini dəstəkləsə də, qarşı çıxanlar da oldu. Prosesə qarşı çıxanların əsas arqumentləri isə budur ki, toy məclisləri ilə bağlı da islahatlar aparılmalı, bahalı qobir yeri, baş daşları və sair kimi israfçı qaydalar dəyişdirilməlidir.

Qəribe də olsa bu məsələdə hökumət təşəbbüsü oldu. Ehsan qadağasının müəllifinin prezidentin millətlərəsi, multi-kulturalizm və dini məsələləri üzrə müşaviri Kamal Abdulla olduğunu iddia edilsə də, Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi və digər dövlət orqanları qadağanı dəstəklədi. Hətta Milli Məclisin deputati Musa Quliyev dəfn xərclərinin dövlətin təşkil etməsi ilə bağlı təklif irəli sürdü.

Əlbəttə ki, qadağa gündəmə gələndən sonra gözlər ölkənin formal olaraq dini mərkəzi hesab edilən Qafqaz Müsəlmanları İdaresinə dikildi. Ancaq qadağanın səhəri günü yerli mətbuata açıqlama verən QMİ-nin sózçüsü bildirdi ki, həle 3 il əvvəldən, yeni 2011-ci ilin iyulundan QMİ ictimaiyyət müraciət edərək ehsan məclislerinin israfdan uzaq şəkildə qeyd etməye çağırıb. Yəni QMİ-nin qadağanı dəsteklədiyini bayan etdi. Ancaq sonrakı günlərdə QMİ-nin binasında yerləşən mərasim zallarında ehsan məclislerinin davam etməsi medianın yenidən QMİ-ye müraciətinə əsas yaratdı. Və bu zaman idarədən açıq şəkildə bildirdilər ki, QMİ ehsan süfrələrinin məcburi olaraq qadağan edilməsinə qarşıdır. Ötən həftə isə Şeyxliislamin kiçik qardaşı, deputat Cavanşir Paşazadə ehsan süfrələrinin məcburi qadağan edilməsinə sərt təpki verərək bunu 1937-ci il represiyaları ilə müqayisə edib.

Bundan sonra mətbuatda Şeyxin açıq şəkildə ehsan qadağasına qarşı olduğu, məcburi olaraq ehsan süfrələrinin yığındırılmasına etiraz etdiyi haqda məlumatlar yayıldı. Hətta medya Şeyxin bu məsələ ilə bağlı DQİDK sədrinə etiraz bildirdiyi və bu məsələni ölkə rəhbərliyi ilə müzakirə etməyə hazırlaşlığı ilə bağlı məlumatlar yayıldı. O da bildirildi ki, Şeyx qadağanı dəstekləyən DQİDK sədrinə kəskin etiraz edib. Bu hadisədən sonra DQİDK sədri Mübariz Qurbanlı ilə Şeyxliislam arasında münasibətlərin pisləşdiyi qeyd edilir. Diqqət çəkən məqam ondan ibarətdir ki, məhz bu xəbərlər çıxandan sonra Mübariz Qurbanlı bir qədər geri çəkilərək ehsan qadağasının məcburi olmadığını, insanların könlüllü şəkildə bu qadağadan imtina etmələrini bayan etdi. Görünən odur ki, DQİDK sədri Şeyxlə qarşıdurmaya getmək istəmir. Əslində bunda müəyyən qədər haqlı məqamlar da var.

Məsələ ondadır ki, uzun illər hakim partiyinin rəhbərliyində təmsil olunmuş, hakimiyət içindəki münasibətlər sistemini yaxşı bilən M.Qurbanlı Şeyxin siyasi elitəda hansı gücün olduğunu yaxşı bilir. Eyni zamanda onu da bilir ki, Şeyx çox ağıllı və tədbirli siyasi xadimdir. QMİ sədri onun sahəsinə müdaxilə edilməsinə bir qayda olaraq müqavimət göstərir və təcrübəyə əsasən onuna toqquşan məmurlar bir qayda olaraq meglub olurlar. Şeyxin ölkə rəhbərliyinə çox yaxın olması, üstəlik siyasi bacarığı onun gücünü daha da artırır.

Yeri gəlmışken, Azərbaycanda Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi 2001-ci ilde yaradılıb. Formal olaraq DQİDK-in funksiyası fərqli olsa da, müəyyən mənada QMİ ilə səlahiyyət bölgüsündə sərhədlerin dəqiq çizilməsi səbəbindən iki qurum arasında öten 13 ilə hər zaman soyuqluq yaranıb. Bəzən isə qarşidurma baş verib. Komitənin demək olar ki, bütün sərdərləri vəzifəyə təyin olunmamışdan əvvəl və təyin olunduqdan sonra Şeyxlə çox isti münasibələri olsa da, sonradan münasibələr kəskin şəkildə soyub, hətta açıq şəkildə qarşılıqlı ittihamlara çəvəlib. Son nəticədə məhz DQİDK sərdərləri cəzalandırılaq vəzifələrini itiriblər. Azərbaycanda 10-15 il nazirlər bir postda qaldığı halda DQİDK sərdərləri qəribe də olsa ən çoxu 6 il postunu qoruya bilib. Sonuncu sədr isə cəmi 2 il vəzifədə qaldı.

DQİDK-in birbaşa Şeyxin rəhbərlik etdiyi sahədə işlədilən nəzərə alsaq, QMİ sədrinin bu qurumla yola getmədiyini deyə bilərik. Sonuncu fakt isə açıq şəkildə göstərdi ki, QMİ sədri ölkədə hətta pozitiv yönü fealiyyətlərə belə maraqlarına cavab vermədiyi təqdirdə qarşı çıxməq gücündədir. Və bunu çəkinmədən edir.

□ Kənan RÖVŞƏNOĞLU

Hökumətin yas mərasimləri ilə bağlı qadağaları artıq maişət səviyyəsinə çıxaraq siyasi qarşidurmaya əvrilib. Bir tərəfdən bölgələrdə məmurların yas mərasimlərinə kobud müdaxiləsi əhalinin narazılığına səbəb olub, digər tərəfdən paytaxtda bu islahatlar Qafqazın şeyxinin müqaviməti ilə üzləşib. Bakıda ehsan qadağaları "isləmir".

Ehsan süfrələrində israfçılığın aradan qaldırılması qərarı nə qədər bəyənilsə də, bunun inzibati üsullarla heyata keçirilməsi ictimaliyətdə qınaq obyektiyinə əvrilib. Elecə də yas mərasimləri ilə bağlı tədbirlər zorakılığa qədər gətirib çıxarsa da, toy mərasimləri ilə bağlı həmin qaydalar söz olaraq qalır.

"Yeni Müsavat" qəzetiñin dini mövzuda yazarı Kənan Rövşənoğlu yas mərasimləri ilə bağlı qadağaları müsbət qarşılıqda, bunun zorakılıq və kobud müdaxilə ilə tənzimlənməsinin əleyhinə olduğunu bildirdi: "Ehsan islahatları ilə bağlı zorak mübarizə sui-istifadələrə yol açır. Bölgələrdə bu məsələnin yerli icra orqanlarına tapşırılması hər yerde etirazlara səbəb olub. Paytaxtda bu bir növ mərkəzləşdirilmiş sistemdir və QMİ-nin nəzarətindədir deyə, müdaxilə edə bilmirlər. Bu mənada ortaq bir yol tapılmalıdır ki, həm məcburiyyət və zorakılıq olmasın, həm də ehsan israfçılığı aradan qalxsın. Dünyanın heç bir yerində bu cür ehsan təmtəraqı yoxdur".

K.Rövşənoğlunun sözlərinə görə, məlum qadağalar Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsini bütün Qafqazın şeyxi ilə üz-üzə getirib: "Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi ehsan islahatlarının məcburi olmasına qarşıdır və açıq şəkildə buna riayət edəmir. Arqument odur ki, bu qaydalar məcburi ola bilməz. Təbii ki, məcburi olmamalıdır, ancaq QMİ-nin də bu prosesə qoşulması yaxşı olardı.

Bu mübahisə onu göstərir ki, ənənəvi mövzü yenə də davam edir. Dini Qurumlarla İş Üzrə Dövlət Komitəsi ilə Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi arasında səlahiyyət sərhədleri müəyyən olunmadığına görə

Ehsan qadağaları paytaxtda niyə isləmir?

Ekspert: "Hansıa bir qadağaya görə şeyxlə körpüləri yandırmaq olmur"

zaman-zaman bu idarələr arasında beş münəqşələr yaranır. Bu məsələnin paytaxtda yolu qoyulması üçün hökumət şeyxlə ortaqlıq yol tapmağı məcburdur. Çünkü şeyx öz sahəsinin nüfuzlu adamıdır və hakimiyət şeyxi qəbul edir və onun statusunu tanıır. Buna görə də, hansıa bir qadağaya görə şeyxlə körpüləri yandırmaq olmur. Ancaq bu istənilən halda şeyxin sahəsinə müdaxilə olduğuna görə, o narazıdır və öz hüquqlarını tələb edir ki, onun sahəsinə müdaxilə olmasın".

Baş verənləri insan haqlarının kobud şəkildə pozulması və qanunsuz hərəkət adlandıran "Yeni Müsavat"-in yazarı Azər Rəşidoğlu bunun cinayət məsuliyyətinə səbəb olacağının vurğulayıb: "Bu, mülkiyyət hüququna qarşı qəsddir. Həc bir qanun və normativ akt olmadan bu cür zorakılıq hallarına yolu verənlər cinayət məcələsinin tələbine görə, 7 il müddədində azadlıqdan məhrum edilə bilər. Polisin və ya icra

nümayəndələrinin belə zorakılıqları ilə üzləşmiş vətəndaşlar mütləq məhkəməyə müraciət etsinlər və həmin məmurların cəzalandırılmalarına nail olunlar. Əlbəttə ki, israfçılıq bəyənilən deyil. Bunun qarşısının alınması baredə tədbir görülməlidir. Bunu sırf ziyanlılar, ruhanilər və vətəndaş cəmiyyətinin öndə olan insanları təbliğ yolu ilə həyata keçirməli idilər. Həc bir inzibati əsula əl atmaq olmaz. Hazırda baş verənlər isə israfçılığın qarşısını almağa yönəlməyib, sifir yeni bir rüvət yerinə açılmasıdır və vətəndaşların azadlığına qarşı qəsddir.

O ki, qaldı "Təzəpir" məscidində ehsan süfrələrinin evvelki kimi davam etməsinə, bütün Qafqazın şeyxinin nəzarətində olan mərasim zallarına müdaxilə etməyə çətin ki, hansıa məmurnun cüreti çatsın. Şeyxin arxasında şəxsən ki-min dayandığı hər kəsə məlumdur. Bu səbəbdən həmin zallara müdaxilə mümkün olmayıacaq".

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Hökmdələ xüsusi eməliyyat: kənd mollası da saxlanıldı

Mütəşəkkil Cinayətkarlıq qarşı Mübarizə Baş İdarəsi və Abşeron Polis Şöbəsinin əməkdaşları bu gün sübh çağı xüsusi eməliyyat keçiriblər. Axar.az-a daxil olan məlumatə göre, Hökməli qəsəbəsində keçirilen eməliyyat nəticəsində 5 nəfər saxlanıldı. Onların arasında kənd mollası da var. Saxlanılanlar bir müddət önce həbs edilən Hökməli sakini Rasim Cəbrayılova yaxınlıqları ile tanınırlar.

Abşeron RPŞ-dən faktı təsdiqleyiblər. Bildirilib ki, bu gün sehər saatlarından başlayaraq Abşeron rayonu, Hökməli qəsəbəsində Mütəşəkkil Cinayətkarlıq qarşı Mübarizə Baş İdarəsinin Abşeron polisi ilə birgə həyata keçirdiyi eməliyyat məhkəmə qərarı əsasında realaşdırılıb və bir sıra şəxslərin evinə baxış keçirilib. Evində narkotik

Foto TURAN

Sentyabrın 30-da, saat 11:00-da Nərimanov Rayon Məhkəməsində "Space" telekanalının "Etiraf" verilişinin aparıcısı, dələduzluq ittihamı ile hebs olunan İlham Mirzəyevin iş üzrə məhkəmə davam etdiriləcək. İlham Mirzəyevin hüquqlarını vəkillər Xanlar Bayramzadə və İkram Abdullayev müdafiə edir.

Redaksiyamiza işdə adı zərərçəkən kimi keçən şəxslərdən biri olan Aynur Əhmədovanın məktubu və iş üzrə tərtib olunan ittiham aktı daxil olub. A.Əhmədova məktubunda İlham Mirzəyevin vergi cinayətlərinin araşdırılmamış qaldığını, talama cinayəti üzrə ona ittiham elan edilmədiyini qeyd edib. O, teleparicinin məhkəmə qarşısına xırda maddələrlə çıxarılmışına diqqət çəkərək bildirir ki, işə baxan həkimlə İlham Mirzəyevin çox yaxşı münasibətləri var və buna qədər də bu həkim teleparicinin iddiası osasında qəzetlərə qarşı qərar qəbul edib. Zərərçəkənin redaksiyamızda təqdim etdiyi ittiham aktında yer alan epizodları oxuduqca teleparicinin qəbuluna gedən və əli hər yerdən üzülmüş, övlad həsratində olan insanların püllərini necə mənimseməsi sadəcə ikrəh doğurur.

İttiham aktından aydın olur ki, 10 aprel 2014-cü ildə DİN-in Baş Müşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə İdarəesi İlham Mirzəyevi saxlamasıydı, o, bu gün də sahibi olduğu falılıq klinikasında iş başında olacaqdı. Efirdən söylədiyi yalanlarına uyandır qapısını kəsdirib ondan min bir dərđələrinə əlac umacaq, son qapıklarını verib nəticə gözəyləkdilər.

Həmin gün məlum əməliyyatın keçirilməsinə əsas verən müraciəti hazırlıda işdə adı zərərçəkən kimi keçən A.Əhmədova edib. İstintaqcıl məsələni araşdırıblar və belə bir ittiham aktı tərtib ediblər. İttiham aktında adı keçən zərərçəkənlərin ad-soyadlarını etik səbəblərdən yazmışdır. Baş prokurorun 1-ci müavini Rüstəm Usubovun təsdiqlədiyi ittiham aktından seqmələri təqdim edirik:

(əvvəli ötən sayımızda)

Ifadə verir İlham Mirzəyev

Cinayət işi üzrə şübhəli şəxs qismində dindirilən İlham Mirzəyev ifadəsində göstərib ki, 10 yanvar 2014-cü ildən etibaren Bakı şəhəri, Nərimanov rayonu, İ.Dadaşov küçəsi 57 ünvanında yerləşən özüne məxsus 247 kvadrat metr sahəsi olan qeyri-yaşayış sahəsində Vergilə Nazirliyi, Səhiyyə Nazirliyi və Sosial Müdafiə Fondundan qeydiyyatdan keçirərək "İlhaMed" tibb mərkəzini açıb. Mərkəzinin təsisçisi və direktoru özüdür. O, tibb mərkəzində vətəndaşlara psixoloji yardım göstərməklə məşğul olur. Orada yerləşən digər otaqlarda isə ali təhsilli mütəxəssislər tərəfindən psixoloq, massajist, fizioterapiya və ultrasəs müayinəsi təşkil olunub. Qəbul zamanı vətəndaşlara pullu xidmət göstərilir. Həmin xidmətlərin qiyməti respublikada bu sahədə mövcud qiymətlərə uyğun ümumi qaydalarla əsasən müəyyən edilib. Qəbulu gələn vətəndaşlar qəbul şəbəsində qeydiyyatdan keçərək, əvvəlcədən göstərilecek xidmətlərə görə ödənişlərini xəzinədərə ödəyərək, mütəxəssislərin qəbuluna buraxılır. Ondan şikayet edən A.Əhmədova təxminən bir həftə əvvəl iki dəfə onun qəbulunda olub, onun tərəfindən psixoloji yardım göstərilib və hər dəfə 50 manat xidmət haqqı ödənib. Sonrakı günlərdə A.Əhmədova 2-3 dəfə tibb mərkəzindən gələrək onun qəbulunda olub, həmin ərefədə dəfələr işi olduğunu bildirib, tələsidiyi üçün heç bir ödəniş etmədən çıxıb gedib və deyib ki, göstərdiyi psixoloji yardımına görə ödənişin hamisini birdəfəlik ödəyəcək. Əvvəlki dəfələrdə A.Əhmədova stressle bağlı müraciət edib və ağlayaraq dörd aydır ki, anasını itirdiyini, göz yaşları içində boğula-boğula özüne qəsd etmək istədiyini, həyətin mənasız olduğunu deyib, o isə saatlarla onun intihar etməsini, Allaha sığınib səbr etməsini, Allaha sığınib səbr etməsini məsləhət görüb və ona psixoloji yardım edib. Sonra isə onun yanına gələrək deyib ki, "men sakitləşdim və bunuluna barışdım. Amma məni sevən oğlan mənə qarşı laqeyddir, təmamilə məndən soyuyub, əger o menimlə heç olmasa, bir az mehriban olarsa, mən hər şeyi unudaram".

"3 min avro verərsən..."

9 aprel 2014-cü il tarixdə A.Əhmədova yanına gələrək bildirib ki, yaxın münasibətdə olduğunu şəxslə münasibətlərinin bərpə olunmasına, barışmasına kömək etsin. O, A.Əhmədovaya deyib ki, "özünün və tanışının şəkillərini mənə getir. Əvvəlki və gələcəkdə göstərəcəyim psixoloji xidmət də daxil olmaqla 3 min avro verərsən, sənə köməkli edərəm".

İlham Mirzəyev

İlham Mirzəyev pasiyentlərdən "Təsəlli haqqı" alırmış

Həbsdəki teleparıcı ona müraciət edən vətəndaşları inandırmaq üçün fotosəkillərini alıb və bir kənara tullayıb

Fotosəkilləri alıb, amma istifadə etməyəcəyini də əvvəldən bilib!!!

A.Əhmədova onunla razılaşıb, həmin tarixdə günortadan sonrakı saatlarda A.Əhmədova iş otağına gələrək özünün və tanışının 2 adəd ayrıca fotosəkilləri ve 1600 avro pulu ona verib. Pullar 500, 100 və 50-lük avrolardan ibarət olub. A.Əhmədova qalan 1400 avro pulu sabah gətirəcəyini bildirib. O, A.Əhmədovadan özünün və tanışının fotosəkillərini götürsə də, fotosəkillərlə bağlı heç bir addım atmayıcaqdı, fotosəkillərdən heç bir məqsədlə istifadə etməyəcəkdi. 10 aprel 2014-cü il tarixdə, saat 15:30 radələrində A.Əhmədova iş otağına gəlib və 14 adəd 100-lük avro olmaqla, cəmi 1400 avronu ona verib. O, A.Əhmədovaya bildirib ki, hər şey yaxşı olacaq, köməklik edəcək. A.Əhmədova iş otağından çıxıdından sonra otaga mülki geyimli şəxslər

daxil olub, vəsiqələrini təqdim edərək, polis əməkdaşları olduqlarını bildiriblər. Polis əməkdaşları ondan A.Əhmədovanı tanıb-tanımışlığını və ondan pul alıb-almadığını soruşular. O, polis əməkdaşlarına bir qədər əvvəl A.Əhmədovadan 1400 avro aldığını bildirərək polis əməkdaşlarına təqdim edib. DİN-in Baş Müşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə İdarəesində izahat yapan İlham Mirzəyev A.Əhmədovadan 3 min avro və 2 adəd rəngli fotosəkli alırdığı qeyd edib.

Teatr aktyoru, inşaatçı, psixoloq, aparıcı elmi işçi və fəlsəfə doktoru!

İttiham aktından bəlli olur ki, İlham Mirzəyev 1986-cı ildə Əli-Bayramlı şəhər sənaye texnikumunun "Mülik tiqintilər" fakültəsinə texniki inşaatçı üzrə, 1995-ci ildə Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin "Teatr aktyoru" fakültəsini bitirib. Sonradan Azərbaycan Müəllim-

lər İnstitutunda psixoloq ixtisasına yiyələnib. 2004-cü ildən etibarən Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Fəlsəfə və Hüquq İnstitutunun Sosial psixoloji şöbəsində kiçik elmi işçi, elmi işçi, böyük elmi işçi vəzifələrində çalışıb. 2006-cı ildə "Posttravmatik stresslərin sosial-psixoloji təhlili" adlı dissertasiya işini müdafiə edərək, psixologiya üzrə fəlsəfə doktoru elmi adına yiyələnib. Müqavilə əsasında "Space" telekanalında aparıcı işəyir. 5 il əvvəl "Tann" Elmi-İstehsalat Firmasını təsis edib. 2009-cu ildə Səhiyyə Nazirliyi təsisçisi və direktoru olduğu "Tann" Elmi-İstehsalat Firmasına tibb fealiyyətinin həyata keçirilməsinə icazə verib. 2014-cü ildə firmasının nəzdində "İlhaMed" tibb mərkəzini açıb və həmin vaxtdan etibarən tibb mə-

Şəhid qəbirlərini təhqir etmiş şəxsin işi prokurorluqda araştırılır

Vəkil: "Bu şəxs 2 il isləh işi, yaxud 5 il azadlıqdan məhrumetmə ilə cəzalandırıla bilər"

Xəbər verildiyi kimi 2014-cü il avqustun 21-dən 22-nə keçən gecə naməlum şəxslər tərəfindən Şəhidlər Xiyabanında İlham və Fərizə Allahverdiyevlərin qəbirləri üzərində təhqiqədi hərəkətlərə yol verilmiş şəxs saxlanılıb. Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən musavat.com-a verilən məlumatə görə həmin şəxs sentyabrın 24-də, səhər saatlarında, Şəhidlər Xiyabanında növbəti dəfə təhqiqədi hərəkətlərə yol verərkən yaxalanmış və istintaqa təhvil verilib.

Araşdırmaclarla müyyən edilib ki, bu, 1963-cü ildə Bakı şəhərində anadan olmuş, heç bir yerdə islaməyən, əvvəller məhkum olmuş, Xəzər rayonun Albali bağlar massivində yaşıyan Nüsrət Qasimovdur.

Bu durumla bağlı ötən sayımızda informasiya vermiş şəhid İlham Allahverdiyev qardaşı Elxan Allahverdiyev sehi məlumat malik olmadığını bildirmişdi. Hazırda hansı yeniliklərin olub-olmamasını öyrənmək üçün bir daha E.Allahverdiyevlərə elaqə saxlaşdırıb:

"Bakı şəhər Baş Polis İdarəesindən müstəntiq Zaur bəyle yenidən danışmışıq. O dedi ki, hələ açıqlama verməyin. Çünkü tutulan insan üçün ekspertiza təyin edilməlidir ki, bilinsin o dəlidir, ya yox. Ona görə biz də düşünürük ki, yalan informasiya olmaması üçün hələ nəsə demək düzgün deyil. Gərək mətbətə dərüst məlumat getsin".

Saxlanılan şəxslərə bağlı hüquqi məqamlara şəhər verən vəkil Fərizə Namazlı isə bunları dedi: "Cinayət Məcəlləsinin 245-ci maddəsinə əsasən bu şəxs 2 il isləh işi, yaxud 5 il azadlıqdan məhrumetmə ilə cəzalandırıla bilər. Onud a qeyd edim ki, qəbir üzərində təhqiqədi hərəkətlər etməye görə işləh işi maaşdan tutulur. Bu 5 faizle 20 faiz arasında olur".

Baş vermiş olaydan sonra "İlham və Fərizə aksiyası" na start vermiş idman jurnalisti Təranə Xudabaxşiyeva da öz fi-kirlərini bildirdi:

"Əsində mənim şəhidlərlə bağlı layihəm çoxdan fikrimdə var idi. Axı niyə insanlar yalnız 20 yanvar, 26 fevral və başqa faciə günlərində şəhidləri yad edirlər? İlham və Fərizənin qəbri üstə baş verən hadisə mənim layihəmin keçirilməsinə böyük səbəb oldu və qərar verdim ki, elə aksianın adını da "İlham və Fərizə" aksiyası qoyaq. Aksiyada 100-ə yaxın gənc iştirak edib. Bir faktı deyim ki, aksianın açılışı zamanı biz gedəndə xiyabanda qəbirlərin üstündə gül yox idi. Bu aksianın növbəti həftəsi biz yenidən Xiyabana gedəndə bütün məzarlar üstündə qərenfil gördük. Üreyimdə Allaha şükür etdim ki, çox şükür deməli vətənə bağlı insanlar hələ də var. Bu aksiyaya idmançılar, jurnalistlər, müğənnilər, reperlər, gənc feallar, parapsixoloq, vekillər və başqa sahələrdən olan insanlar qoşulub. Hətdə lşmayilli şəhidlər xiyabanını ziyrət edərək bizim aksiyaya qoşulub. Hələ də aksiyamız davam edir. Yaxın günlərdə Sumqayıt Şəhidlər xiyabanını ziyrət edəcəyik."

O ki qaldı cinayitkara.. O insan kimliyimdən asılı olmayaraq mənim üçün canı və delidir. Adam nə qədər düşüncəsiz ola ki, illər əvvəl belə faciə ilə ölürek yarımcı həyat yaşıyan insanın məzar daşı ilə bu cür davranar..."

Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətinin əməkdaşı Ehsan Zahidovla elaqə saxlayaraq proseslə bağlı son məlumatın nədən ibarət olmasını xəber alıq. İstintaq prosesinin davam etdiyini bildirən E.Zahidov cinayət işinin polisde deyil, Bakı şəhər prokurorluğununda başladıldıqını da vurğuladı. Yeni artıq faktlar toplanaraq prokurorluğa verilib və araşdırımlar orada davam etdirilir.

□ **Fəridə ABDİYEVƏ**

□ **E.MƏMMƏDƏLİYEV**

Bir neçə gün önce Azərbaycanda eynicinsli şəxslərin nişan mərasimi keçirildi. Mətbuat, xüsusən də internet media bu şəxslərin facebook statusuna istinadən xəbəri tirajladı və bu şəxslər cəmiyyətə verdiyi "Homofob cəmiyyətimizə meydən oxuduq", "Sevginin cinsi yoxdur, unutmayın" mesajlarını da yaymaqdən çəkinmədilər. Təəccübü olan isə eyni cinsdən olan iki şəssin nişanlanması və bunu açıq şəkildə bəyan etməsi deyil. Təəccübü olan cəmiyyətin buna səssiz qalması, heç bir irad səsləndirməməsidir. Təbii ki, səhbət həmin şəxslərə qarşı fiziki coşaldırmadan yox, ictimai qınaqdan gedir. İctimai qınaq isə digər məsələlərdə olğudu kimi bu məsələdə də səsini çıxartmadı. Üstəlik facebookda bu şəxsləri təbrik edənlər də tapıldı.

"Yeni Müsavat" olaraq bu məsələdə cəmiyyətin mövqeyini və səssizlilikini səbəbini araşdırmağa çalışdıq. "Namus-qeyrət" məsələləri üstündə qan təkən cəmiyyət belə bir hadisəyə niyə səssiz qalır? Qısa bir zamanda bu qədərmi "müsəsirləşdik", "avropalaşdıq"?

Pixolog Azad Isazadə deyir ki, bu Azərbaycan cəmiyyəti üçün abnormal bir hadisədir: "Ancaq cəmiyyətin buna səssiz yanaşmasından görünür ki, insanların münasibəti çox dəyişib. 50 il əvvəl bu hadisə baş verse idi, onları öldürdilər. Həyat çox dəyişib, tələblər dəyişib, cəmiyyətin qanunları dəyişib. Əvvəller cəmiyyətin yازılmamış qanunları daha ciddi işleyirdi. İndi belə hadisələr təəccüb belə doğurmur. Allah bizi o gündən qorusun ki, 50 ilden sonra cəmiyyətimizi nələr gözləyir.

Pixologun sözlərinə görə, bu kimi hadisələrə qarşı sessizlik cəmiyyətin tolerantlığı yox, passiv vəziyyətdə olmasının nəticəsidir: "Bəzən biz həssaslıq göstərməli olduğumuz məsələlərə bigənə yanaşırıq. Apatiya, depressiya cəmiyyəti bürüyüb. Sosioqiyada belə bir anlayış var - "kritik vəziyyətin dibe qədər enməsi". Böhran vəziyyəti son həddə çatdıqdan sonra eks hərəkətə başlayır. Ancaq bu son məqəm nə zaman baş verəcək, bunu demək çətindir. Bu eks hərəkət sabah da

Cəmiyyət eynicinslilərin "nişanlanmasına" niyə SUSUR?

Elşən Mustafaoğlu: "Eynicinsli insanların nikahı İslama görə məqbul hesab edilmir"

Fazıl Mustafa: "Bu qəbildən olan insanların fəxri adlar və titullar alması onların ciddi himayə olunduğunu göstərir"

Azad Isazadə: "Cəmiyyətdə böhran vəziyyəti son həddə çatdıqdan sonra eks hərəkətə başlayır"

başlaya bilər, 10 ilden sonra da. Bu səbəbdən sosioloji araşdırmaclar aparılmadır ki, sosial partlayışın ne zaman olacağını müəyyənləşsin. Cəmiyyətdə zaman-zaman anomal hadisələrə qarşı partlayışlar baş verir".

Millet vəkili Fazıl Mustafa bu şəxslərin cəmiyyətə açıq-aşkar

mesaj vermesini stimullaşdırıran amillərin olduğunu bildirdi: "Qapalı şəhərlərdə Azərbaycanda bu cür şəxslərin olması hər kəsə məlumudur. Xüsusən də şou-biznes nümayəndələri və memurlar arasında bele insanların olması heç kimə sərr deyil. Bunu stimullaşdırın bir çox vasitələr də var. Bu qə-

bildən olan insanların fəxri adlar və titullar alması bu cür insanların ciddi himayə olunduğunu göstərir.

Bunun müxtəlif mətbət orqanlarında, televiziyalarda təbliğ olunması da səbəbsiz deyil. Bu təkcə diqqət cəlb etmək üçün edilmiş, həm də bu cür abnormal, qeyri-əxlaqi həyat tərzinin, insa-

ona meyllənmək yaxşı hal deyil və cəmiyyəti məhvə aparır.

Bu cür xəbərlərin mediada yayılmasına da həssas yanaşmaq lazımdır. Xəbərdə bu hadisələrə simpatiya eksini tapmamalı və haqq qazandırılmamalıdır, eksinə, qınaq obyekti qeyrilməlidir. Media da cəmiyyətin

dan önce kimsənin etmediyi bir əxlaqlılığı edir və onlar kimi olmayanları yurdlarından qovurdu-

lar.

Quranda oxuyuruq: "Lutu da (xatırlat!) Bir zaman o öz qövmüne bəllə demidi: "Doğruan da, siz özünüzden əvvəlki aləmlərdə heç kesin etmədiyi iyrənc bir iş tutursunuz. Həqiqətən, siz kişilərin yanına (şəhvətlə) gedir, yol kəsir və məclislerinizdə (bir-birinizlə) murdar işlər görürsünüz?" Qövmüün cavabı isə ancaq: "Əgər doğru danışanlardansansa, bize Allahın əzəbini getir!" - deməleri oldu.

(Lut) dedi: "Ey Rabbim! Fitnə-fəsad törədən qövmün əleyhinə mənə kömək et!" (Ənəkəbut surəsi, aya 28-30). Həmin əməllərə görə Allah həmin qövmə qəzəbəndi və cəzalandırdı".

□ Nərgiz LİFTİYEVA

daşına 24 yaşı olduğunu söyleyen qadının yalanı 10 il sonra açılıb. Bu yalan ise boşanma ilə nəticələnib.

2001-ci ildə evindəki quşlar sayəsində bir qadın həyat yoldaşının onu aldıdığını öyrənib və boşanmaq qərar verib.

99 yaşı olan ər 96 yaşlı yoldaşının 60 illik eşq məktublarını tapıldığı üçün boşanma ərizəsi ilə məhkəməye üz tutub. Bu ayrılıqla dünyanın "boşanın ən yaşlı cütü" adı ilə Guinness Rekordlar Kitabına düşüb.

Fransız bir qadın həyat yoldaşını 20 ildir onunla yaşamadığı üçün məhkəməye verib. Hakim "romantik zərər" verdiyi üçün əra 14 min dollar dəyərində təzminat cəzası verib və onları boşayıb.

Onlar boşanır, milyonlar havada uçuşur...

Amerikanın CelebrityCafe portalı məşhurlar arasında ən bahalı boşanmaların reytinqini müəyyənləşdirib. Reytinqin Maykl Cordan ilə xanımı Xuanitanın boşanması başlıqlı edir.

Almaniyada bir qadın hayat yoldaşının təmizlik xəstəliyi üzündən boşanmağa qərar verib. Yaxşı bəs niyə? Yoldaşının son qərarı "çirkli" olduğu üçün divarı uçurub, yeni divar tikmək istəyi olub. 15 ilin tamamında evlilik başa çatıb.

İkinci yerde müğənni Nil Daymond və prodüseri Mörfinin boşanmasıdır. Mörfi bundan 150 milyon dollar qazanıb.

İlk üçlüyü məşhur rejissor

Stiven Spilberqə aktrisa Emi Irvinin boşanması qapayıb. Böşanma Spilberqə 100 milyon dollara başa gelib.

Sərvəti "Forbes" tərəfindən 8,8 milyard dollar qiymətləndirilən rusiyalı milyarder Dmitri Ribolovlev keçmiş arvadına 3,3 mld avro (4,5 mld dollar) ödəməli olacaq.

Bu qərarı Cenevre məhkəməsi verib. Ərlə arvad evləndənə nikah müqaviləsi bağlamayıblar. Buna görə də, İsvəçre qanunvericiliyinə görə, onların bütün əmlakı evlilik dövründə birgə yiğilmiş servet sayılır, uyğun olaraq boşanma zamanı yarı bölünür. Amma vəkil bildirir ki, Cenevre məhkəməsinin qərarından şikayət etmək mümkündür.

Ərlə-arvad birlikdə 24 il yaşayıblar, altı ildir ki, əmlakı bölməkə məşğuldurlar. Ribolovleva 2008-ci ildə boşanma ərizəsi verib və buna səbəb erinin ona xəyanət etməsi olub.

Ribolovlev hazırda Monako-da yaşayır. Onun İsvəçrədə, Havay adalarında, Floridada Nyu-Yorkda əmlakı var və iki yunan adası ona məxsusdur. Milyarder həm də Picasso, Van Gogh, Qoqen və Mone kimi rəssamların əsərlərindən ibarət başqa bir sərvət də malikdir. Onların boşanması çağdaş tarixinə ən bahalı boşanması sayılır.

□ Sevinc TELMANQIZI

Bütün dünya bu boşanmalardan danışır

Ən sərsəm, ən bahalı, ən maraqlı boşanmaları barədə bilinməyənlər...

Nikah, toy mərasimi kimi boşanma da səs-küy doğuran hadnasıdır. Biri sevinc, digəri kədərlə müsayi olunsa da... Və maraqlıdır ki, dünyada evliliklərin sayı da boşanmalarla adekvatdır. Artıq adı boşanma ilə heç kimi təccübəndirmək mümkün deyil. Dünyada hər gün bir-birindən fərqli, səs-külyü boşanma hadisələri qeydə alınır.

İsvəçre boşanmaya görə lider sayılır

Önce statistik müşayiəse. 2002-ci ildə boşanma ilə nəticələnən yeni nikahların sayına görə birinci yerdə İsvəçre qərərləşmişdi. Sonrak yerlərdə Belarus və Finlandiya, 12-ci pillədə Rusiya, Azərbaycan 38, Ermenistan 41, Türkiye 42, 46-ci pillədə isə Hindistan dayanmışdı. 2010-cu ildə boşanmaların sayına görə siyahıya Rusiya, Belarusiya və və Ukrayna rəhbərlik edib. İlk onluqda ölkəmizin adı qeyd olunmayıb. Ötən il dünyada boşanmalar da-ha çox 45-49 yaş arasında olan cütlükler arasında qeydə alınıb. Sonrak pillədə 50-54, 55-59 yaş hədlərində olan cütlükler qərərləşib. 40 yaşdan aşağı olanlar arasında isə bu faktlar daha az qeydə alınıb. 2013-cü ildə açıqlanan hesabata görə, boşanın kişilerin say üstünlüyünə görə Dominikan Respublikası siyahıya liderlik edir. Daha sonrak yerde Latviya

və Çexiya qərərləşir. Boşanın qadınların say üstünlüyünə görə Latviya, Litva və Çexiya ön pillədə. Boşanma faktlarının say üstünlüyünə görə şəhər və kənd tipi, ərazilərdə də mövcud durum fərqlidi. Bir çox dünya ölkələrdə, məsələn, Kuba, Kipr, Meksika, Hollandiya, İsvəçrədə kənd yerləri ilə müqayisədə şəhərdə yaşayan cütlükler arasında boşanma faktları daha çox qeydə alınıb.

Biri tutuqusuya görə boşanır, o biri vasvasılığına görə

Dediymiz kimi, dünyada səs-külyü boşanma hadisələrə dəfələrə şahidlik edib. Nəticədə isə xeyli qabarlı siyahı formalaşıb. Önce ilginc, hətta deyərdik, gülmeli boşanma olaylarının siyahısına diqqət yetirək.

Hindistanın Bombey şəhərində bir nəfər həyat yoldaşından daha çox sevgi-məhəbbət istediyi, amma bu bilinən ən qəribə boşanma həkayəsi deyil.

bilmədiyi üçün boşanma ərizəsi ilə məhkəməyə müraciət edib. O, ərizəsində arvadı tərəfindən məcbur edildiyi üçün dərmanlar qəbul etdiyini, amma bu dərmanlar üzündən də xəstəxanaya düşdüyündən deyib. Arvadının istəklərini yerine yetirməyi rədd etdiyi zamanlarda isə yoldaşının təhdidi ilə qarşılaşdığını söyləyib. İddia boşanma ilə nəticələnib. Ancaq bu bilinən ən qəribə boşanma həkayəsi deyil.

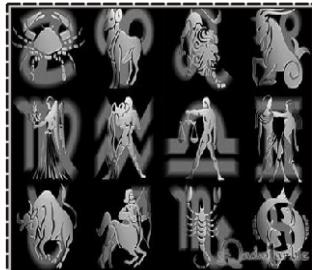
İtaliyada anasından ayrıla bilməyən kürəkən, bal ayına gedəndə anasını da apardığı üçün evliliyi 3 həftə çekib. Almaniyada bir qadın hayat yoldaşının təmizlik xəstəliyi üzündən boşanmağa qərar verib. Yaxşı bəs niyə? Yoldaşının son qərarı "çirkli" olduğu üçün divarı uçurub, yeni divar tikmək istəyi olub. 15 ilin tamamında evlilik başa çatıb. 30 yaşında olduğu halda yol-

ÜSAVAT

Son səhifə

N 241 (5950) 27 sentyabr 2014

Çində qız bürcündə doğulanları işə götürmürlər

Cində bəzi şirkətlər qız bürcünü bürcərə görə seçir. Qız bürcü bu siyahida on şanssız olaraq qəbul edilir. Buna səbəb qız bürcü altın-də doğulan insanların "seçici, ərkəyün və kompromisə getməyən" olmasıdır. Nəticədə də işçi namizədinin qız bürcü olduğu aşkarlanan kimi onun ərizəsi kənara qoyulur. Qızdan sonra on sevilməyen digər bürc issə balıqlardır. Onların ardınca əqrəb bürcü gəlir. Çinin "New Republic" adlı yerli qəzeti yazdı ki, ölkədəki bir sayahət şirkəti əkizlər, tərəzi və dolça bürcü altında doğulan adamlar arasından işçi axtarır. Yenə eyni qəzədə bir əmlak şirkəti sırf əqrəb bürcü olan işçiləri işə qəbul etməməsi ilə bağlı açıqlama verib.

Çe gevəra və uqo çavesin ətirləri baza...da...

Kubanın Labiofam adlı parfümeriya kampaniyası Ce Gevaranın şərəfinə ətir istehsal edib. Bundan başqa, firma Venesuelanın keçmiş prezidenti Ugo Çavesin də şərəfinə parfüm istehsal edib. Bu ətirlər 1.5 il müddətində hazırlanıb. Ətirlər fransız şirkəti Robertetle birgə ərsəyə gətirilib. Layihənin rəhbəri Mario Valdes bildirib ki, kampaniya tanımış adamların adından istifadə etməklə öz ətirlərinə reklam etmək məqsədi güdməyi. Hətta ətir hazırlanmadan əvvəl Ce Gevara və Ugo Çavesin qohumlarının icazə almıb.

Yangınsöndürənlər qurbağanı xilas etdilər

Texas şəhərinin yanğınsöndürənləri alovun içindən qurbağanı xilas ediblər. Bu barədə lenta.ru saytı xəbər verib. Xidmətin əməkdaşları yaşayış binasındaki yanğını söndürmək üçün statın cənubundan gəliblər. İçəri girəndə isə orada heç kim görəmiblər. Bundan sonra hadisə yerinə evin sahibi olan Ceymi Ullson galib və yanğınsöndürənlərdən evin içindəki heyvanı xilas etmələrini istəyib. Yanğınsöndürənlər növbəti dəfə, qurbağanı xilas etmək üçün evə girməli olublar. Onu evin içində, zərər dəyməmiş bir akvariumda sağlam vəziyyətdə tapıblar. Heyətin rəhbəri Richard Harrison qurbağanın xilasını öz təcrübəsində ilk belə hal adlandırıb. Deyib ki, daha

Pulunu oğurladılar, sonra avtobus pulu verdilər

üstündə olan bütün pulları və mobil telefonu tələb edib. 40 dollarını və telefonunu alandan sonra dayanacaqdən uzaqlaşmaq istəyən əgruların biri kişidən "avtobusa minməyə pulun qaldımı" deyə soruşub. İnkər cavabı alandan sonra isə əgrular kişiyə 2 dollar məbləğində pul qaytarıb. Ohayolu kişi bu jestdən şoka düşə də, əgrular aralanandan dərhal sonra özüne gəlib və onlar barəsində polise şikayət edib.

Bu maşın qadınların qırısını azaltır

Yaponiyanın avtomobil istehsalı ilə məşğul olan firması Honda ancaq qadınlar üçün maşın istehsal edib. "Honda Fit She's" adlı maşın ultrabənövşəyi şüalarlardan qoruyan şüşələri sayesində xənimlərin qırışlarına mane olur. Kondisionerin yaydığı soyuq isə havadakı bakteriya və virusları məhv edir. Hələlik ancaq Yaponiyanın istehsal edilən bu maşının qiyməti 17 min 500 dollardır. Maşının çəhrayı, boz və ağ rəngləri var. Bir internet saytı isə yazıb ki, yapon qadınların yarısı evlənib evinin qadını olur. Zövqləri isə qərbədəki həmcinslərindən fərqlidir.

Təsisçi: Rauf ARIFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYXAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Müsavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib,
"Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmış.
Məlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı Şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cı mahallə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

(27 sentyabr) Səbuhi Rəhimli

QOÇ - Təzadlı gündür. Bir tərəfdən maraqlı sövdələşmələr, digər tərəfdənse rəqiblərinizin hücumu ilə rastlaşacaqsınız. Deməli, işlədiyiniz her bir ifadənin yerini bilməli, məsuliyyətli olmusunuz.

BUĞA - Səhətinizin qeydində qalsanız, bu günün olduqca yüksək ovqatda başa vura biləcəksiniz. Saat 13-17 arası bir yerdə oturmaqdansa, sizə vər veren şəxslərlə görüşməyiniz vacibdir.

ƏKİZLƏR - Riskli hərəkətlərə yol verməsəniz, Gök qübbəsi müdafiənizdə duracaq. Uzaqda yaşayan qohumlarınızla mütləq əlaqə saxlayın. Pulla bağlı şanslı təkliflər alacağınızda da gözlənilir.

XƏRÇƏNG - Ulduzlar bu təqvim i savab işlərə riyat etməyi tövsiyə edir, xoş söz və duaları əsirgəməyin. Çağrılan yerə ar etməyin. Axşam dostlarınızla aranızda yaranmış problemləri həll edin.

ŞİR - Hansısa riskli işlərə girişib gərginliklə rastlaşmaqdansa, əsas vaxtınızı ailənizlə, sevdiyiniz adamlarla birgə keçirin. Axşam saatlarında yaxın ünvanlara qonaq gedin.

QIZ - Yaxşı olar ki, ixtiyarınızda olan bu təqvimin bütünlükə istirahətə həsr edəsiniz. Başqalarının işinə müdaxilə etməyin. Maddi imkanınız yetərsə, ehtiyac sahiblərini sevindirin.

TƏRƏZİ - Təxminən saat 13-ə qədər ümumi işlərinizdə müəyyən gərginlik müşahidə olunacaq. Odur ki, ciddi qərarlar qəbul etməyin. Sonrakı müddətdə isə təze və sevindirici xəbərlər gözlənilir.

ƏQRƏB - Dünəndən Ay bürcünüzdə qərartutsa da, bu, planlarınızı pozmayacaq. Məqsədlərə çatmaqdə iradənizi gücləndirin. İkitərəflə görüşlərdə müsahibinizin sözaltı mənalarına fikir verin.

OXATAN - O qədər də düşərlə gün deyil. Doğmalarınızla mübahisələriniz ovqatınızı təlx edə bilər. Yegane yolunuz səbərlə olmalıdır. Əger sizi başa düşmürərə, günahı özünzdə axtarın.

ÖĞLAQ - Bu təqvimdə hansıa gəlir əldə edəcəyiniz mümkünsüz olduğundan bu kimi tədbirləri təxirə salın. Əbəs yerə riskə getməyin. Yoxsa nəticədə bəzi xoşagelməzlək rastlaşacaqsınız.

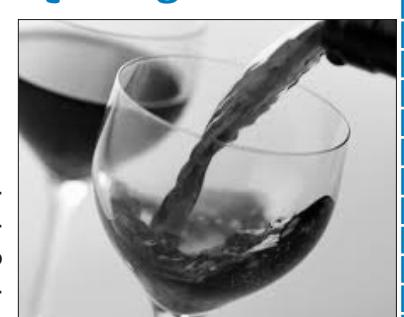
SUTÖKƏN - Bu tərəvetli təqvimdə ziyanət-gəsən, düzən düzən işləriniz çox qısa vaxtda qaydasına düşəcək. Axşama doğru sevindirici hadisələrin istirakçısı ola bilərsiniz. Amma səfərə çıxmayın.

BALIQLAR - Çoxsaylı yeniliklər yolunuzu gözləyir. Əvvəlcədən nəzərə alın ki, bu, yalnız müsbət mənada baş verəcək. Qızışdırıcı amilləri başınızdan çıxarin. Uzaq yola çıxməqdən yayının.

Unutmayın, Tanrı uledizlərdən daha yüksəkdə durur!

Şərab da arıqlamağa kömək edir

Norvec Yaşam Elmləri Universitetinin araşdırmasına görə, şərab istahı kəsir və həddən artıq yemək yeməyin qarşısını alır. Arılar üzərində aparılan təcrübələr göstərib ki, şərabda olan aktioksidan resveratrol maddəsi yeməyi kəsir. Resveratrol adlı maddə arılarla ehtiyac duyduqları enerjini verdiyi üçün alımlar düşünür ki, bu vəziyyət insanlar üçün də keçərlidir.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Redaktor:
Elşad MƏMMƏDLİ

Lisenziya N: B 114
SAYI: 5.650